

NÉV

mc – Fájlkészítő Unix típusú rendszerekhez

ALKALMAZÁSA

mc [-abcCdfhPstuUVx] [-l log] [dir1 [dir2]] [-v file]

LEÍRÁS

A Midnight Commander Unix típusú operációs rendszerekhez készített könyvtár böngésző és filekezelő eszköz

OPCIÓK

- a A kereteket és vonalakat egyszerűsített karakterekkel rajzolja ki
  - b Fekete-fehér megjelenítés kérése
  - c Engedélyezi a színes megjelenítést; nézd meg a Színek részt további információkért.
  - C *opció*
Saját parancssori színválaszték beállításához használható. Az **opció** használatáról a Színek részben olvashatsz.
  - d Nem engedélyezi az egér használatát.
  - f Megjeleníti a Midnight Commander fájlainak elérési útvonalát, ahogy azt a fordításnál beállítottuk.
  - k Törli azon gyorsbillentyűket, amelyek alapértelmezésben a termcap/terminfo adatbázisból töltődnek be. Csak HP terminálokon érdemes használni, ahol a funkció billentyűk nem működnek.
  - l *fájl* Fájlba menti a szerverrel lebonyolított ftpfs dialógus adatait.
  - P A program befejezésekor a Midnight Commander kiírja az utolsó munkakönyvtárat, ez nem használható közvetlenül, csak olyan különleges shell funkcióval, amely lehetővé teszi az aktuális shell könyvtár helyett a Midnight Commander által utoljára meglátogatott könyvtárra való átváltást (köszönet a funkcióért és a funkcióhoz szükséges kódért Torben Fjeringstad-nek és Sergey-nek közreműködésükért). Kérlek, ne csinálj szó szerinti másolatot a funkció beállításairól. A fájlok forrása a `/usr/share/mc/bin/mc.sh` (bash és zsh felhasználóknak), illetve a `/usr/share/mc/bin/mc.csh` (tcsh felhasználóknak) fájl. Ilyenkor, amikor a funkció beállításokat változtatod, a profil értékeket nem szükséges megváltoztatnod, csak arról gondoskodj, hogy az MC-t ne fordítsd eltérő beállításokkal.
- A bash és zsh funkciók lehetnének rövidebbek is, de a bash környezete nem fogadja el a program C-z háttérbe helyezését. A temp fájlok a saját `~/mc/tmp` könyvtárban találhatóak, mert ez biztonságosabb, mint a közös írható `/tmp` könyvtár.
- s Bekapcsolja a lassú terminál módot, ebben a módban a program nem használja a sok energiát felemésztő vonal karaktereket és az un. bővített módot kikapcsolja.
  - t Ezt csak akkor használd, ha Slang-gel és terminfo-val fordítottad a programot: a **TERM-CAP** változó értékét használja, és nem a rendszer szintű terminál adatbázist.
  - u Nem engedélyezi a konkurens shell-ek használatát (csak akkor használható, ha a Midnight Commandert a "concurrent shell" támogatással fordították).
  - U Engedélyezi a konkurens shell támogatást (csak akkor használható ha a Midnight Commander fordításakor beállították a subshell támogatást, mint választható lehetőséget).
  - v *fájl* Belép a belső fájlnézőbe a kiválasztott fájl megtekintéséhez.
  - V Megmutatja a program verziószámát.
  - x Belép xterm módba. (Két képernyős módban használható, és az egér escape szekvenciái is használhatóak).

Ha megadtad, akkor az első útvonal tartalma jelenik meg az aktuális panelen; a második könyvtár útvonal pedig a másik panelen jelenik meg.

Áttekintés

A Midnight Commander képernyőjének négy része van. Csaknem az egész képernyőt a két könyvtár panelre tölti ki. Alapértelmezésben a képernyőn alulról a második sor a parancssor, a legelső sor pedig a funkció gombok elnevezéseit jeleníti meg. A legelső sor a Menüsor. A menüsor esetleg nem látható, de könnyen megjeleníthető úgy, hogy a felső sorra kattintasz az egérrel, vagy lenyomod az F9-et.

A Midnight Commander lehetővé teszi, hogy egyszerre két panelt láthassunk. Az egyik a panelek közül az aktív "current" panel (a kiválasztó sáv az aktív panelen található). Majdnem minden művelet a jelenlegi panelben történik. Néhány fájlművelet, úgy, mint átnevezés-áthelyezés és másolás alapértelmezésben a kiválasztatlan panelt használja rendeltetési helyként (ne aggódj, végrehajtás előtt erre mindig rákérdez a megerősítés műveletnél). További információkért nézd meg a Könyvtár panelek, a Bal és Jobb oldali menük és a Fájl menü részt.

Futtathatsz rendszer parancsot is a Midnight Commander-ből, annak egyszerű begépelésével. A megjelenő shell parancssorba mindig begépelheted a parancsot és az Enter lenyomásakor a Midnight Commander lefuttatja azt; olvasd el a Shell parancssor és a Beviteli gombok részt, hogy többet is megtudhass a parancssorról.

Egér kezelés

A Midnight Commander eredendően tartalmazza az egér támogatást. Ez aktiválódik, ha **xterm(1)** terminálon futtatod (akkor is működik, amikor telnet, vagy rlogin kapcsolatban vagy egy másik géppel az xterm-ből), vagy, ha Linux konzolon használod, és a **gpm** egér szerver fut.

Amikor bal gombbal kattintasz a fájlra, a könyvtár panelben a fájl kiválasztódik; ha a jobb gombbal kattintasz, a fájlt ezzel megjelölöd (vagy megszünteted azt, az azt megelőző állapotnak megfelelően).

A fájlra történő dupla kattintásra az MC megpróbálja futtani azt, ha futtatható fájlról van szó; ha a fájl kiterjesztését egy adott programhoz már hozzá rendelted, a fájl kiterjesztéséhez hozzárendelt program lefut.

Továbbá rájuk kattintva láthatóvá teszi a parancs futtatásához megadott funkció billentyű elnevezéseket is.

Ha az egérrel a könyvtár panel legelső sorára kattintunk, az egy oldalnyit lapozik visszafelé. Ennek megfelelően az alsó sorra kattintva egy oldalnyit ugrasz előre. Ez az eszköze használható a Súgó néző és a Könyvtárfa esetén is.

Az egérgomb automatikus ismétlésének határértéke alapesetben 400 ezredmásodpercnyi. Ez megváltoztatható az `~/mc/ini` fájlban a `mouse_repeat_rate` paraméter értékének megváltoztatásával.

Ha a Commander-t egér támogatással indítottad az eredeti egér tulajdonságok (szöveg kivágás és beillesztés) a Shift gomb lenyomásával érhető el.

Billentyűzet

Néhány Midnight Commander parancshoz szükséges a *Control* (*~vezérlő*) (ezeket CTRL-lal vagy CTL-lel jelöljük) és a *Meta* (*~Váltó*) (ezeket ALT-tal vagy néha Compose-zal jelöljük) gombok használata. Ebben a leírásban a következő rövidítéseket használjuk:

C-<kar> ilyenkor lenyomva kell tartanod a Control billentyűt addig, amíg a megadott karakter <kar> le nem ütöd. Így például a C-f esetén: tartsd lenyomva a Control billentyűt, amíg az f-et begépeled.

M-<kar> ilyenkor lenyomva kell tartanod a Meta, vagy az Alt billentyűt addig, amíg a megfelelő karaktert <kar> be nem gépeled. Ha ez nem a Meta, vagy az Alt billentyű, akkor használd az ESC-et, a megfelelő karakter <kar> begépelésekor. A Meta funkció Linux alatt úgy érhető el, hogy megnyomjuk, majd elengedjük az ESC billentyűt. A Meta funkció az ezután megnyomott billentyűre vonatkozik!

beviteli eszköze a GNU Emacs szerkesztő billentyűzet-kombinációihoz hasonlóan működik.

Több részben is beszélünk majd ezekről a gombokról. Az itt következők a legfontosabbak ezek

közül.

A Fájll menü rész tartalmazza a Fájll menü parancsainak billentyűzet gyorskapcsolóit. Ez a rész tartalmazza még a funkció billentyűket is. Ezen parancsok jobbára valamilyen műveletet végeznek el, általában a kiválasztott fájlra, vagy a kijelölt fájlra.

A Könyvtár panelek rész tartalmazza azokat a billentyűket, amelyek a későbbi műveletekhez kiválasztják, vagy kijelölik a fájlra (a művelet általában a Fájll menüben megtalálható).

A Shell Parancssor felsorolja azokat a gombokat, amelyeket használhatsz a begépeléshez és a parancssor szerkesztéshez. Ezek átmásolják a fájlnevet a könyvtár panelből a parancssorba (a túlságosan sok gépelést elkerülendő), vagy hozzáférést enged a parancssor előzményeihez.

Beviteli gombok a beviteli sorok szerkesztésére szolgálnak. Ezen eszközök a parancssorban és lekérdező dialógus (query dialog) beviteli soraihoz szükségesek.

Különleges gombok

Itt azon billentyűket találhatod meg, amelyek nem tartoznak bele egyetlen más kategóriába sem:

Enter. Ha található valamilyen szöveg a parancssorban (az egyik sor a panelek aljánál), akkor azt lefuttatja, mint parancsot. Ha nem található szöveg a parancssorban, és a kiválasztás egy könyvtár felett van a Midnight Commander-ben, akkor végrehajtja a **chdir(2)** (könyvtárváltás) parancsot a kiválasztott könyvtárra és újraolvassa a panel információit; ha a kiválasztás egy futtatható fájlra van, akkor lefuttatja azt. Végül, ha a kiválasztott fájl kiterjesztése szerepel a társításoknál, akkor a kijelölt parancs fut le.

C-I Frissít minden információt a Midnight Commander.

C-x c Futtatja a Chmod parancsot a fájlra, vagy a kijelölt fájlra.

C-x o Futtatja a Chown parancsot a fájlra, vagy a kijelölt fájlra.

C-x l Futtatja a link parancsot.

C-x s Futtatja a szimbolikus link parancsot.

C-x i Beállítja a másik panel információ megjelenítési módját.

C-x q Beállítja a másik panelt a quick view-ra (villámnézetre).

C-x ! Futtatja a Parancskimenet panel parancsot.

C-x h Futtatja a könyvtár hozzáadása a Könyvjelzőkhöz parancsot.

M-! Futtatja a Szűrés (Filtered view) parancsot, a Belső fájlnézőnek megfelelően.

M-? Futtatja a Fájl keresés parancsot.

M-c Beugrik a Gyors cd dialógóba.

C-o A parancs futtatásakor xterm-en Linux, vagy FreeBSD konzolon, megmutatja az előző parancs kimeneteit. Linux konzolon történő futtatásakor a Midnight Commander egy beépített programot használ (cons.saver) a képernyő-információk elmentésére és visszaállítására. Tehát az MC képernyőjét bármikor kikapcsolhatjuk, és visszakapcsolhatjuk.

Ha a subshell támogatást is befordították, bármikor begépelheted a C-o gombokat ahhoz, hogy visszatérhess a Midnight Commander saját képernyőjéhez, majd a C-o gombok használatával visszatérhetsz a parancssorhoz. Ha az alkalmazásod felfüggesztett állapotba kerül, ennek a trükknek a használatakor, nem leszel képes futtatni más parancsot a Midnight Commander-ből addig, amíg a felfüggesztett alkalmazást meg nem szakítod.

Könyvtár panelek

Ez a rész azon billentyűket sorolja fel, amelyek a könyvtár panelekben használhatóak. Ha tudni akarsz azt, hogy hogyan tudod megváltoztatni a panelek külső megjelenését, akkor nézd meg a Bal és jobboldali menük részt.

Tab, C-i Váltja az aktuális panelt. Az előzőleg inaktív panel lesz a jelenlegi panel és az előzőleg aktív panel lesz az inaktív panel. A kiválasztó sáv az előzőleg aktívról átugrik az újonnan aktív

panelre.

Insert, C-t A fájlok kijelölésére az Insert gombot használhatod (a kich1 terminfo kombináció), vagy a C-t (Control-t) kombinációt. A kijelölés megszüntetéséhez csak újra ki kell jelölni a kijelölt fájlt.

M-g, M-r, M-j A panel legfelső, középső és alsó fájljának kiválasztásához használd sorban a megfelelő billentyű-kombinációt. Linuxban M-h a "history" bekapcsolására szolgál.

C-s, M-s Elindítja a fájl keresést a könyvtár listában. Amikor a keresés aktív, a billentyűlenyomások hozzáadódnak a keresett szöveghez a parancssorban. Ha a *Mini fájlinfo* opció engedélyezve van, a kereső szöveg a mini-fájlinfó sorban jelenik meg. Amikor gépelsz, a mini kiválasztó sáv átlép a következő fájlra, amely a begépelte szöveggel egyezik. A *backspace*, vagy a *DEL* gombokat használhatod a gépelési hibák javítására. Ha a C-s gombokat használod újra, új keresés kezdhető.

M-t Vált a jelenlegi lista megjelenítési módról a következő megjelenítési módra. Ezzel gyorsan át tudsz váltani a hosszú listáról a rendezett listára és a felhasználó által definiált listázási módra.

C-\ (control-backslash) Megjeleníti a Könyvjelzőket és átvált a kiválasztott könyvtárra.

+ (plusz) Ez használható a fájlok csoportjainak kiválasztásához (kijelöléséhez). A Midnight Commander megjelenít egy ablakot a jelölendő csoport pontos kiterjesztésének megadásához. Ha a *Shell kifejezések* opció engedélyezve van, csak a pontos kiterjesztések használhatók a shell-ben kiterjesztésként (* jelent egy, vagy több karaktert, a ? egyetlen karaktert). Ha a *Shell kifejezések*-et kikapcsolva tartjuk, a fájlok kijelölésére a normál kifejezések használhatóak (lásd *ed (1)*).

Ha a kifejezés törtjellel (slash-sel="/") kezdődik, vagy végződik, akkor ez egész könyvtárakat választ ki, beleértve annak fájljait.

\ (backslash). Használd a "\ " gombot a fájlcsoportok kiválasztásának megszüntetéséhez. Ez a Plusz gomb ellentettje.

crsr up, C-p Az előző panel-bejegyzésre mozgatja a kiválasztó sávot.

crsr down, C-n A következő bejegyzésre lépteti a kiválasztó sávot a panelben.

home, a1, M-< A kiválasztó sávot a panel első bejegyzésére mozgatja.

end, c1, M-> A kiválasztó sávot a panel utolsó bejegyzésére mozgatja.

Page Down, C-v A kiválasztó sávot egy oldallal lejjebb viszi.

Page Up, M-v A kiválasztó sávot egy oldallal feljebb viszi.

M-o Ha a másik panel a lista panel és te a könyvtárodon vagy az aktív panelen, akkor a másik panel tartalma állítódik be a jelenleg aktív könyvtárban (hasonlóan az Emacs C-o gombjához), egyébként a másik panel tartalma állítódik be a jelenlegi könyvtár eredeti könyvtárába. Ha a kurzor könyvtáron áll, akkor az inaktív panelen megnyitja.

C-PageUp, C-PageDown Csak Linux konzolon történő futtatáskor: könyvtárat vált felfelé (..) a jelenleg kiválasztott könyvtárnak megfelelően.

M-y Az előzőleg látogatott könyvtárba lép vissza, ami azonos a panel tetején látható '<' jellel egérrel történő kattintással.

M-u A következő látogatott könyvtárba lép át, azonos a '>' egérrel történő lenyomásával. Megjeleníti a könyvtár előzményeket, azonos a 'v' egérrel történő lenyomásával.

Shell parancssor

Ez a rész tartalmazza azokat a billentyű-kombinációkat, amiket a túlságosan sok gépelés elkerülésére használhatunk a shell parancsok begépelésénél.

M-Enter A jelenleg kiválasztott parancs nevét átmásolja a parancssorba.

C-Enter Azonos az M-Enter-rel, de ez csak Linux konzolon működik.

M-Tab Fájlnev, parancs, változó, felhasználónév és hostnév Kiegészítés készítés. A hiányosan

bebillenyűzött filenevet kiegészíti.

C-x t, C-x C-t A parancssorba másolja az aktív panel kijelölt fájlait (ha nincsennek kijelölt fájlok, a kiválasztott fájlt) (C-xt), vagy a másik paneléit (C-x C-t).

C-x p, C-x C-p Az első billentyű-sorozat az aktív panel elérési útját átmásolja a parancssorba, a második billentyű-sorozat pedig az inaktív panel könyvtárának elérési útját másolja át a parancssorba.

C-q A quote (idézet) parancsot olyan karakterek beillesztésére használhatod, amelyeket egyébként a Midnight Commander használ (ilyen pl. a '+' szimbólum). Például a C-+ elindítja a fájlkielölést ahelyett, hogy beíródna a parancssorba. A **C-q** segítségével viszont be lehet írni.

M-p, M-n Ezeket a gombokat az előzőleg kiadott parancsok (a history) közötti böngészésre használhatod. Az M-p átléptet az előző bejegyzésre, az M-n átléptet a következő bejegyzésre.

M-h Megjeleníti a jelenlegi beviteli sor előzményeit (history).

Általános mozgási lehetőségek billentyűzettel

A Súgó néző, a Fájl néző és a Könyvtárfa azonos kódokat használ a mozgáshoz. Emiatt ezek pontosan ugyanazokat a billentyűket fogadják el. Ezeken túl néhány olyan van, amely csak az adott eszköz számára fogadható el.

A Midnight Commander többi része is használ néhány billentyűt a mozgáshoz, ezért ebben a részben ezek is használhatók a mozgáshoz.

crsr Up, C-p Egy sort ugrik vissza.

crsr Down, C-n Egy sort ugrik előre.

Prev Page, Page Up, M-v Egy teljes oldalnyit ugrik vissza.

Next Page, Page Down, C-v Egy teljes oldalnyit ugrik előre.

Home, A1 A fájl elejére ugrik.

End, C1 A fájl végére ugrik.

A Súgó néző és a Fájl néző az itt látható további billentyű-kombinációk használatát teszi lehetővé:

b, C-b, C-h, Backspace, Delete Egy teljes oldalnyit ugrik hátra.

Space bar Egy teljes oldalnyit ugrik előre.

u, d Egy fél oldalnyit ugrik vissza, vagy előre.

g, G Az elejére, vagy a végére ugrik.

Beviteli gombok

A beviteli sorok (ezek azok, amelyeket a Shell parancssor és a programok lekérdező dialógusablakai használnak) a következő billentyűk használatát engedélyezik:

C-a a kurzor a sor elejére ugrik.

C-e a kurzor a sor végére ugrik.

C-b, a kurzort egy pozícióval balra mozgatja.

C-f, a kurzort egy pozícióval jobbra mozgatja.

M-f egy szónyit ugrik előre.

M-b egy szónyit ugrik vissza.

C-h, backspace törli az előző (balra eső) karaktert.

C-d, Delete törli az adott pontban lévő karaktert (a kurzor alól).

C-@ beállítja a kijelölés helyét.

C-w kimásolja a szöveget a kurzor és a kijelölt rész közül a kill bufferbe és a bemeneti sorokat törli a szövegből.

M-w kimásolja a szöveget a kurzor és a kijelölt rész közül a kill bufferbe.

C-y visszateszi a kill bufferben lévő bejegyzést.

C-k törli a szöveget a kurzortól a sor végéig.

M-p, **M-n** Ezen billentyűk segítségével közvetlenül böngészhetünk az előzőleg kiadott parancsok közt. Az M-p visszaléptet az előző bejegyzésre, az M-n pedig átléptet a következőre.

M-C-h, **M-Backspace** egy szót töröl visszafelé.

M-Tab Fájlnev, parancs, változó, felhasználónév és hostname Kiegészítést csinál.

Menüsor

A menüsor akkor jelenik meg, ha az F9-es gombot lenyomod, vagy ha a képernyő legfelső sorára kattintasz. A menüsor öt menüt tartalmaz: "Bal", "Fájl", "Parancsok", "Beállítások" és "Jobb".

A Bal és jobboldali menük lehetővé teszik a bal és jobb oldali könyvtár panelek külső megjelenítésének módosítását.

A Fájl menü felsorolja a kiválasztott fájlra, vagy a kijelölt fájlra végrehajtható parancsokat.

A Parancsok menü felsorolja az általános és a jelenleg kiválasztott fájlra, kijelölt fájlra függetlenül végrehajtható parancsokat.

Bal és jobboldali menük

A könyvtárpanelek megjelenése változtatható a **Bal** és **Jobb** menükben.

Fájllista...

A fájllista módozatok a fájlok megjelenítésének beállítására szolgálnak, négy különböző listázási mód használható: **Hosszúlista**, **Rövidlista**, **Részleteslista** és a **Felhasználói**. A hosszú könyvtár nézet megmutatja a fájlneveket, a méretüket és a módosításuk idejét.

A rövid lista nézet csak a fájl nevét és ezt két oszlopban (ekkor kétszer, vagy többször annyi fájl látható mint a többi nézetekben). A részletes lista tisztán az **ls -l** parancs kimenetét jeleníti meg. A részletes lista helyenként képernyő széles is lehet.

Ha a "Felhasználói" megjelenítési formátumot választod, akkor te tudod meghatározni azt, hogy mi is jelenjen meg a panelekben.

A felhasználói megjelenítésnek a panel méretét megadó bejegyzéssel kell kezdődnie. Ez lehet "half" (fél), vagy "full" (teljes), ezek határozzák meg azt, hogy a panelek fél, illetve teljes képernyő szélességen jelenjenek-e meg.

A panel méretének magadása után, meghatározhatod azt, hogy a panel két oszlopot tartalmazzon, egy "2"-es hozzáadásával a felhasználói formátumot megadó szöveghez.

Ezután az opcionális fájl jellemzők neveit kell megadnod. Az itt megjelenített értékek használhatóak:

name a fájl nevét jeleníti meg.

size a fájl méretét jeleníti meg.

bsize ez a **size** formátum egyik formája. Megjeleníti a fájlok és könyvtárak méretét, ha az utóbbi tartalmaz SUB-DIR-t vagy UP--DIR-t.

type megjelenít egy egykarakteres érték típust. Ez a karakter állítja be azt, hogy mit jelenítsen meg az **ls -F** flaggel. A csillag-jel a futtatható fájlra, a "slash" jel (törtvonal) a könyvtárakra, a "at-sign" a linkekre, az "equal" (egyenlőség) jel a socket-ekre, a "hyphen" a karakteres eszközökhöz, a pluszjel a blokk eszközökhöz, a "pipe" a fifo-hoz, a "tilde" a könyvtárak szimbolikus linkjeihez és a felkiáltójel a stalled szimlinkekhez (linkek, amik sehova sem mutatnak) használhatóak.

mark a kijelölt fájl megjelölése, csillagozása, space, ha a fájl nem kijelölt.

mtime

a fájl utolsó módosításának (modify) ideje.

atime a fájl utolsó hozzáféréseinek (access) ideje.

ctime a fájl készítésének (create) ideje.

perm a megjelenített szöveg a fájl jelenlegi hozzáférési jogainak (permission) bitjeit mutatja.

mode a fájl jelenlegi nyolcas számrendszerbeli hozzáférést mutató bit értéke.

nlink a fájlra mutató linkek száma.

ngid a GID (a csoport azonosító kódja; szám).

nuid a UID (felhasználó azonosító kódja; szám).

owner a fájl tulajdonosa.

group a fájl csoportja.

inode a fájl inódja (helyfoglalása a harddiszken).

Ezekon kívül még a következő érték megnevezések adhatók meg az értékek megjelenítéskori rendezéséhez:

space helykitöltő a megjelenítési formátumban.

| ez a karakter használható arra, hogy függőleges vonalat jelenítsünk meg.

Egy érték fix méretének megadásához (mezőszélesség megadás), csak egy számára, ha a szám egy '+' jelet követ, akkor a méret meghatározás a minimum érték szélességet adja meg, ha a program több helyet talál a képernyőn, mint ami az alap megjelenítéshez szükséges, ki tudja használni a maradékot is, az értékek helyének kinyújtásával.

Például a **Hosszú lista** megjelenítés ehhez a formátumhoz hasonló:

```
half type name | size | mtime
```

A **Részletes lista** megjelenítés ennek a formátumnak megfelelő:

```
full perm space nlink space owner space group space size space mtime space name
```

Érdeemes például ezt kipróbálni:

```
half name | size:7 | type mode:3
```

A Paneleket még a következő módokba lehet állítani:

Infó Az infó nézet a jelenleg kiválasztott fájlra vonatkozó adatokat mutatja, és, ha látható információ a jelenlegi fájlrendszerrel, akkor azt is.

Könyvtárfa

A könyvtárfa nézet azonos a Könyvtárfa eszközzel. Lásd az erről szóló részt további információkért.

Gyorsnézőke

Ebben a módban a panel átvált Belső fájlnézőre, amely megjeleníti a jelenleg kiválasztott fájl tartalmát, ha a panelt választod ki (a tab billentyűvel, vagy az egérrel), elérhetővé válnak a fájlnéző parancsai.

Rendezés...

Nyolc rendezési sorrend található itt: Név szerinti, Kiterjesztés szerinti, Módosítás ideje szerinti, Elérés ideje szerinti, az inode információk módosítása szerinti, Méret szerinti, az Inode szerinti és a Rendezetlen elrendezés. A Rendezés dialógus ablakban választhatsz a rendezési szabályok közül és megadhatod azt is, hogy a megjelenítés a kijelölt rendezési sorrenddel ellentétes legyen a megfelelő box kijelölésével.

Alapértelmezésben a könyvtárak a fájlok előtt találhatóak, de ez megváltoztatható a Beállításokban (**Minden fájl vegyesen** opciójával).

Szűrés

A szűrés parancs engedélyezi számodra azt, hogy meghatározhassd a shell mintát (például ***.tar.gz**), ha csak az ilyen fájlokat szeretnéd megjeleníteni. Tekintet nélkül a filter kiegészítésre, a könyvtárak, és a könyvtárakra mutató linkek megjelennek a könyvtár panelben.

Frissít

A frissítés parancs újraolvassa a könyvtár fájl listáját. Ez más processzekben is használható, amikor készítünk egy új fájlt, vagy törölünk fájlokat. Ha a panelbe mentett fájlneveket használod, a panel újra fogja olvasatni a könyvtár bejegyzéseket és törli ezen információkat (Lásd a Parancskimenet panel részt további információkért).

Fájl menü

A Midnight Commander az F1 - F10 gombokat, mint gyorsbillentyűket használja a Fájl menü parancsainak végrehajtásához. Az F-es gombok (funkciógombok) a TERMINFO kf1 ... kf10 escape szekvenciáit használják. Ha a terminálon nincs funkciógomb támogatás, neked kell néhány funkciót végrehajtani az ESC (META) gomb és az 1-től 9-ig terjedő és a 0 számok használatával (F1-től F9-ig és F10 egyenként megfelelően).

A Fájl menü a következő parancsokat tartalmazza (a gyorsbillentyűk megjegyzésként megtalálhatóak):

Súgó (F1)

Segítségül hívja a beépített hypertext Súgó nézőt. A Súgó nézőn, belül a Tab gombot használhatod a következő link kiválasztására és az Enter gombot a link követésére. A Space és a Backspace gombok az előre- és hátralépésre használhatóak a súgó oldalon belül. Az F1 újbóli lenyomására egy teljes listát kapsz az elérhető gombokról.

Menü (F2)

Ez segítségül hívja a felhasználói menüt. A felhasználói menü könnyű használatot biztosít az új menükkal és az extra eszközökkel a Midnight Commander-hez.

Megnéz (F3, Shift-F3)

Megmutatja a jelenlegi fájlt. Alapértelmezésben ehhez a Belső fájlnézőt használja, de ha a "Belső Nézegető" opció ki van kapcsolva, a **PAGER** környezeti változóban megadott külső fájlnézőt fogja használni. Ha a **PAGER** értéke sincs megadva, a "view" parancsot fogja használni. Ha a Shift-F3-at használod, a fájlnéző minden formázás, vagy átszerkesztés nélkül nyitja meg a fájlt.

Szűrés... (M-!)

Ez egy parancssort jelenít meg a kiadandó parancshoz és a hozzá tartozó kiegészítés magadásához (a kiegészítés alapértelmezésben a jelenleg kiválasztott fájl neve), a parancs kimeneteit a belső fájl nézővel nézhetjük meg.

Szerkesztés (F4)

Alapértelmezésben a **vi** editort használja, vagy az **EDITOR** környezeti változóban megadott szerkesztőt, vagy a Belső fájl szerkesztőt, ha a belső szerkesztő be van kapcsolva.

Másol (F5)

Egy beviteli ablakot jelenít meg, amely alapértelmezésben a nem kiválasztott panel könyvtárát adja meg rendeltetési helyként, majd átmásolja a kiválasztott fájlt (vagy kijelölt fájlokat, ha egy-nél több fájlról van szó) a beviteli ablakban megadott könyvtárba. A folyamat futását a C-c, vagy ESC lenyomásával szakíthatod meg. A forrás maszk beállításairól (ami általában a *, vagy a ^\(.*)\$ közül valamelyik. Ezekről a "Shell kifejezések" beállításnál, illetve a Kijelölt fájlok másolása vagy áthelyezése rendeltetésénél olvashatsz.

Néhány rendszeren a láthatóság beállítható a háttérben történő másoláshoz a background gomb kijelölésével (vagy a M-b lenyomásával a dialógboxban). A Háttérmunkák a háttér processzek beállítására használható.

Link (C-x l)

Hard linket csinál a fájlhoz.

SymLink (C-x s)

Szimbolikus linket készít a jelenlegi fájlhoz. Azoknak, akik nem tudják mire jók ezek a linkek: kapcsolatot hoz létre a fájlhoz a fájl egy kicsiny másolatával, ám a forrás fájlnev és a cél fájl fájlneve ugyanazt a fájlt jeleníti meg. Például, ha szerkeszted ezeket a fájlokat, minden változtatás, amit elvégzel, mindkét fájlban végrehajtodik. Néhányan a linkeket alias-nak (~álnév), vagy gyorsbillentyűnek hívják.

A hard link valós fájlként látszik. Elkészítése után nem lehet megmondani azt, hogy melyik az eredeti és melyik a link. Ha ezek közül az egyiket törölsz, a másik sértetlen marad. Ez nagyon eltér attól, hogy egy fájl önmaga másolataként jelenjen meg. Akkor használj hard linket, amikor nem igazán tudod mit akarsz csinálni.

A szimbolikus link az eredeti fájl nevére vonatkozik. Ha az eredeti fájlt töröljük, a szimbolikus link használhatatlan lesz. Ezt elég egyszerű úgy megjegyezni, hogy ez a fájlok megjelenítése más néven. A Midnight Commander "@"-jelet jelenít meg a fájlnev előtt, ha az szimbolikus linkkel mutat valahova (a könyvtárakat kivéve, ahol tilde (~) jelet mutat). Az eredeti fájl, ahova mutat a link, láthatóvá válik a mini-fájlinfo sorban, ha a *Mini fájlinfo* opciót engedélyezted. Használj szimbolikus linket, ha el akarod kerülni az összevisszaságot, amit a hard link okozhat.

Átnevezés, vagy mozgatás (F6)

Egy beviteli ablakot jelenít meg, amely alapértelmezésben a nem kiválasztott panel könyvtárát adja meg rendeltetési helyként, és átmásolja a kiválasztott fájlt (vagy kijelölt fájlokat, ha egynél több fájlról van szó) a beviteli ablakban megadott könyvtárba úgy, hogy az eredeti helyéről letörli. A folyamat futását a C-c, vagy az ESC lenyomásával megszakíthatod. További részletekért lásd a Másolás műveletet az előbbieken, mivel több dolog azonos.

Néhány rendszeren a láthatóság beállítható a háttérben történő másolás a **Háttérben gomb** kijelölésével (vagy a M-b lenyomásával a dialógboxban). A Háttérmunkák használható a háttér processzek beállítására is.

Új könyvtár (F7)

Megnyit egy beviteli dialógus ablakot, amelyben megadhatod a készítendő könyvtár jellemzőit.

Törlés (F8)

Törli a kiválasztott fájlt, vagy kijelölt fájlokat, vagy könyvtárakat az aktuális panelben. A folyamatot a C-c, vagy az ESC lenyomásával megszakíthatod.

Gyors cd (M-c) Használd a Gyors cd parancsot, ha teljes parancssort akarsz alkalmazni a könyvtárváltáshoz.

Csoport kiválasztás (+)

Ez a fájlok csoportjainak kiválasztására (kijelölésére) használható. A Midnight Commander promptot (dialógus ablakot) jelenít meg a csoport meghatározásának leírására. Ha a *Shell kifejezések* et engedélyezted, a pontos beírásnak megfelelő fájlnevek választódnak ki a shell-ben (*-ot helyezve az üres-, vagy a több karakterhez és ?-et helyezve egy adott karakter helyére). Ha a *Shell kifejezések*-et kikapcsoltad, akkor a fájlok kijelölése a szabványos kifejezésekkel (regular expression) történik (lásd *ed (1)*).

A könyvtárak kijelöléséhez, beleértve a fájlokat is, a meghatározásnak

Csoport kiválasztás megszüntetése (

A fájlcsoportok kiválasztottságának megszüntetésére szolgál. Ez a *Csoport kiválasztás* parancs ellentéte.

Kilépés (F10, Shift-F10)

Leállítja a Midnight Commander-t. A Shift-F10 akkor használható a kilépéshez, ha rejtett shellt használasz. A Shift-F10 nem a Midnight Commander-rel utoljára meglátogatott könyvtárat őrzi

meg, hanem a Midnight Commander induláskori könyvtárát.

Gyors cd

Ez a parancs akkor használható, amikor a teljes parancssort akard a cd parancshoz használni, parancssor nélkül. Ez a parancs egy kis dialógus ablakot jelenít meg, amelybe bármit begépelhetsz, amit a parancssorban a **cd** parancs után begépeztél volna, és ezután használd az entert. Ez az eszköz mindenben ugyanaz, mint a belső cd parancs.

Parancsok menü

A Könyvtárfa parancs lehetővé teszi számodra azt, hogy fa szerkezetben jelenítsd meg a könyvtárakat.

A Fájl keresés parancs lehetővé teszi számodra a speciális fájlok megkeresését. A "Panelek felcserélése" parancs felcseréli a két könyvtár panel tartalmát.

A "Panelek ki-be" parancs megmutatja az utolsó shell parancs kimenetét. Ez csak xterm-en, Linux-on és FreeBSD konzolon működik.

A Könyvtár összehasonlítás (C-x d) parancs összehasonlítja a könyvtár paneleket egymással. Ilyenkor használható a Másol (F5) parancs a panelek azonossá tételére. Ennek három formája van. A gyors változat csak a fájlok méretét, és dátumát vizsgálja meg. Az alapos változat teljesen, byte-ról byte-ra végzi el a vizsgálatot. Az alapos változat nem használható, ha a gép nem támogatja az mmap(2) rendszerhívást. A 'Csak fájlhossz' szerinti változat csak a fájl méretet hasonlítja össze és nem ellenőrzi le a dátumukat.

A Parancssor előzmények parancs megmutatja a begépelte parancsok listáját. Az itt kiválasztott parancs átmásolódik a parancssorba. A Parancssor előzmények a M-p, vagy a M-n begépelésével is elérhető.

A Könyvjelzők (C-\) parancs felveszi a jelenlegi könyvtárat a gyakran használt könyvtárak közé.

A Parancskimenet panel lehetővé teszi számodra külső parancsok futtatását, majd a program tartalmát a jellegi panelbe teszi.

A Társítások lehetővé teszik számodra a futtatandó programok meghatározását, a kiválasztott fájl kiterjesztésének (fájlnév vége) megfelelően akkor, ha futtatod, megtekinted a tartalmát, átszerkeszted vagy más egyéb dolgot szeretnél vele csinálni. A Menu editor edit parancs a felhasználói menü szerkesztésére használható (ami az F2 lenyomásával elérhető).

Könyvtárfa

A Könyvtárfa parancs fa formában mutatja meg a könyvtárakat. Ebből a listából kiválaszthatasz egy könyvtárat és a Midnight Commander abba a könyvtárba lép át.

Két lehetőség van a fa megjelenítésére. Az igazi könyvtárfa parancs elérhető a Parancsok menüből. A másik mód a Bal, vagy a Jobb menüben a fa nézet kiválasztása.

A Midnight Commander a fa nézet készítéséhez csak minden könyvtár belső beállításait szkenneli le, így megszabadít téged a hosszú várakozástól. Ha megtalálod a megtekinteni kívánt könyvtárat, menj rá a szülőkönyvtárára és nyomd le a C-r-t (vagy az F2-t).

A következő gombokat használhatod:

Általános mozgási lehetőségek billentyűzettel.

Enter. A Könyvtárfánál kilép a Könyvtárfából és a jelenlegi panelben átváltja a könyvtárat. Fa nézetben átvált erre a könyvtárra a másik panelben és a jelenlegi panelben marad a fa nézet.

C-r, F2 (Újraolvasás). Újraolvassa ezt a könyvtárat. Ezt akkor használd, ha a fa nézet aktualitását veszítette: ez megkeresi a belső könyvtárakat és megmutat néhány belső könyvtárat, amely eddig nem létezett.

F3 (Elfelejt). Törli ezt a könyvtárat a fa nézetből. Ezt az összevisszaság eltüntetésére használhatod a fa nézetben. Ha vissza akarsz tenni egy könyvtárat a fa nézetbe, nyomd le az F2-t a szülő könyvtáron állva.

F4 (Statikus-Dinamikus). Vált a dinamikus (alapértelmezett) és a statikus böngésző mód között.

A statikus böngésző módban a Fel és Le gombokat használhatod a könyvtár kiválasztására. Minden ismert könyvtár látható.

A dinamikus böngésző módban a Fel és Le gombokat a testvér könyvtárak kiválasztására, a Bal gombot a szülő könyvtárra való lépéshez és a Jobb gombot az alárendelt könyvtárra lépéshez. Csak a szülő, a testvér és az alárendelt könyvtár látható, a többi nem. A fa nézet a dinamikus váltáshoz használhatod.

F5 (Másolás). A könyvtárat másolja.

F6 (Átnevezés vagy mozgatás). Áthelyezi a könyvtárat.

F7 (Létrehoz Könyvtárat). Új könyvtárat készít a könyvtár alá.

F8 (Töröl). Törli a könyvtárat a fájlrendszerből.

C-s, M-s Megkeresi a következő könyvtárat, amely megfelel a keresett szövegnek. Ha nincs ilyen könyvtár, akkor egy sorral lejjebb lép.

C-h, Backspace Törli az utolsó karaktert a keresési szövegben.

Bármely más karakter. Karaktert tesz hozzá a keresési szöveghez és átlép a következő olyan könyvtárra, amely ezekkel a karakterekkel kezdődik. A fa nézetben először a C-s-sel tudod aktíválni a keresést. A keresett szöveg a mini fájlinfo sorban jelenik meg.

A további műveletek csak a könyvtárfában érhetőek el. Ezeket a fa nézet nem támogatja.

F1 (Súgó) Belép a Súgó nézőbe és megjeleníti ezt a részt.

Esc, F10 Kilép a Könyvtárfából. Nem vált könyvtárat.

Az egér használható. A dupla kattintás egy Enter-nek felel meg. További információkat az Egér kezelés részben találhatsz.

Fájl keresés

A Fájl keresés eszköz először megkérdezi a keresés induló könyvtárat, majd a keresett fájlnevet. A Könyvtárfa gomb lenyomásával kiválaszthatod az induló könyvtárat a Könyvtárfa nézetből.

A tartalom mezőben szabványos kifejezéseket is használhatunk megadásával (man egrep(1)). Használj az egrep escape (kilépés) karakterét (backslash, \). Például, ha az "strcmp (" szöveget keresed, ezt így add meg: "strcmp \" (a dupla idézőjel nélkül).

Az Oké gomb lenyomásával indíthatod el a keresést. Keresés közben a keresés leállítható a Felfüggeszt gombbal és folytatható a Folytatás gombbal.

Böngészhetsz a fájllistában a le és fel gombok használatával. Az Ugrás gombbal a jelenlegi könyvtárat fel tudod cserélni a kiválasztott fájllel. Az Újra gomb az új keresés paramétereit megkérdezi tőled. A Kilép gomb bezárja a keresés műveletet. A Panelba gomb a jelenlegi könyvtárban a keresett fájlokat, így további műveletek végezhetőek velük (megtekintés, másolás, mozgatás, törlés és a többi). A panelba helyezés művelet után a C-r lenyomásával visszatérhetsz a normál fájl listához.

Lehetséges azon könyvtárak listájának megadása, amelyeket át szeretnénk ugrani a Fájl Keresés parancs használata során (például ha a keresés során el szeretnéd kerülni a CDROM-ot, vagy az NFS könyvtárait amelyeket slow linkkel csatoltak).

Az átlépendő könyvtárakat a **find_ignore_dirs** változó állítja be az ~/.mc/ini fájlod **Misc** részében.

A könyvtár elemeket kettősponttal tudod elválasztani egymástól, emire itt egy példát is láthatsz:

```
[Misc]
find_ignore_dirs=/cdrom:/nfs/wuarchive:/afs
```

A Parancskimenet panel parancs használatos néhány műveletben.

A Fájllista keresés parancs egyszerű lekérdező eljárás, amely a Parancskimenet panelt használja a szükséges fájlok megkeresésére.

Parancskimenet panel

A Parancskimenet panel lehetővé teszi számodra külső program futtatását, és a parancs kimenetének megjelenítését a jelenlegi panelben.

Például, ha egyszerre szeretnéd módosítani a jelenlegi könyvtár összes szimbolikus linkjét a jelenlegi panelben, a következő parancsot is használhatod a parancskimenet panelben:

```
find . -type l -print
```

A parancs befejeztével a panelban lévő könyvtár-bejegyzések száma nem nagyobb mint a jelenlegi könyvtáré, de minden szimbolikus link fájlt tartalmaz.

Ha minden olyan fájlt meg akarsz jeleníteni a panelben, amelyet ftp szerverről töltöttél le, használhatod az awk parancsot az átmásolt fájlok neveit tartalmazó log fájl tartalmának megjelenítésére:

```
awk ' $9 ~! /incoming/ { print $9 } ' < /usr/adm/xferlog
```

A gyakran használt parancsokat elmentheted egy számodra egyértelmű néven, így azokat gyorsan újra előhívhatod a későbbiekben is. Úgy tudsz ilyen parancsokat létrehozni, hogy begépeled a parancsot a beviteli mezőbe, és lenyomod az Új gombot. Ekkor begépelheted azt a nevet, amilyen néven el szeretnéd menteni a parancsot. Következő alkalommal csak ki kell választanod a parancsot a listából ahhoz, hogy ne kelljen még egyszer begépelned azt.

Könyvjelzők

A Könyvjelzők parancs megmutatja a gyorslistában szereplő könyvtárakat. A Midnight Commander a kiválasztott értéknek megfelelő könyvtárra váltja át a panel tartalmát. A Könyvjelzők dialógus ablakból kivetheted a már létező elnevezés--könyvtár párokat, és hozzáadhatsz újakat is. Továbbiak hozzáadásához a Hozzáadás a kedvencekhez parancsot használhatod (C-x h), amely a jelenlegi könyvtárat hozzáadja a könyvjelzőkhöz. A felhasználó ezután egyéni megnevezéssel hivatkozhat a könyvtárra.

Ezzel a gyakran használt könyvtárakhoz ugorhatunk. A CDPATH változó használatát megtekintheted a A cd belső parancs leírásánál.

Társítások

Ez az ~/mc/bindings szerkesztéséhez segítségül fogja hívni a szövegszerkesztőt. A fájl formátuma a következő (a formátum a 3.0-ás verzióval megváltozott):

Minden # jellel kezdődő sor, vagy üres sor kommentárnak tekinthető.

A sorok az első rovatban látható formátumnak megfelelően kezdődnek:

kulcsszó/desc, pl. akármilyen *kulcsszó/* után úgy, hogy a sor vége karakter előtt a *desc* áll kulcsszó lehet:

shell

bármely kiterjesztés esetén, amely ponttal kezdődik (nem szükséges a helyettesítő karaktert beírni, például: .tar az *.tar párja)

regex

(szabványos kifejezés; regular expression esetén)

type

(azokra a fájlokra illeszkedik, amelyek tartalmazzák a 'file %f' szöveget. A fájlnev a 'file %f' résztől törlődik)

default

(illeszkedik bármely fájlra, kiterjesztésétől függetlenül)

A többi sor kezdődhet szóközzel, vagy tabulátorral, a formátumuk pedig a következő:

keyword=command (szóközt nem szabad az egyenlőségjel mellé írni), ahol a *kulcsszó* lehet:

Open (ha a felhasználó lenyomja az Enter-t, vagy duplán kattint), *View* (F3) és *Edit* (F4).

command ez bármely egysoros shell parancs lehet, az egyszerű Macro Helyettesítővel.

A feladatokatokat fentről lefelé értékeljük ki (tehát a sorrend nagyon fontos). Ha néhány műveletet keresünk, a keresés úgy folytatódik, mintha ez a cél nem létezne (pl. ha a fájl tartalmazza az első és a második bejegyzést és a Nézet művelet hiányzik az elsőből, akkor az F3 lenyomására a Nézet művelet a második bejegyzést fogja használni. Alapértelmezésben végrehajt minden műveletet.

Háttér munkák

Ezzel szabályozhatod néhány Commander háttér folyamat állapotát (csak a másolás és a mozgatható fájl műveletek tehetők háttérbe). Ezeket a háttér munkákat állíthatod le, indíthatod újra, lőheted ki itt. A linuxban futó background processzekre hatástalan.

Menü szerkesztés

A felhasználói menüt a felhasználó testre szabhatja. Ez az aktuális könyvtár `.mc.menu` fájlja, ha az létezik, de csak, ha az a felhasználó (illetve a root) a tulajdonosa, és nem lehet bárki számára írható. Ha nem talál ilyen fájlt, az `~/mc/menu` keresése a következő lépés, egyébként pedig az mc az alapértelmezett rendszerszintű menüt használja, pl.: `/usr/share/mc/mc.menu`, esetleg `/etc/mc/mc.menu`.

A menü fájl formátuma nagyon egyszerű. A sorok, amelyek bármivel kezdődhetnek, de a space, vagy a tab megkülönböztetett menübejegyzések (gyorsbillentyűként definiálható az első karakter). Minden olyan sor ami szóközzel, tabulátorral kezdődik, parancs, amit lefuttat az mc, ha kiválasztottad a bejegyzést.

Ha az opciót kiválasztod, a parancssor bemásolódik egy ideiglenes fájlba a temp könyvtárba (ez vagy az `/usr/tmp`, vagy a `/tmp`), és ilyenkor a fájl lefut. Ez lehetővé teszi a felhasználónak normál shell parancslista (script) készítését a menüben. Továbbá egyszerű Makrók helyezhetők el benne, amelyek a menü kód futtatása előtt futnak le. További információkért lásd a Macro Helyettesítő részt.

Egy példa az mc.menu fájlra:

```
A    A kiválasztott fájlok listázása oktális formában
      od -c %f

B    A hiba leírás szerkesztése és elküldése a root-nak
      I='mktemp ${MC_TMPDIR:-/tmp}/mail.XXXXXX' || exit 1
      vi $I
      mail -s "Midnight Commander bug" root < $I
      rm -f $I

M    Levél olvasás
      emacs -f rmail

N    A Usenet hírek elolvasása
      emacs -f gnus

H    Az info hypertext böngésző elindítása
      info

J    A jelenlegi könyvtár rekurzív átmásolása a másikba
      tar cf - . | (cd %D && tar xvpf -)

K    Az aktuális könyvtárról archiválása
      echo -n "Name of distribution file: "
```

```
read tar
ln -s %d 'dirname %d'/$star
cd ..
tar cvhf ${tar}.tar $star
```

```
= f *.tar.gz | f *.tgz & t n
X   A kijelölt tömörített tar fájl kicsomagolása
tar xzvf %f
```

Alapértelmezett Feltételek

Néhány menü bejegyzés irányadó feltételként szerepelhet. A feltétel első oszlopában az '=' karakternek kell lennie. Ha a feltétel igaz, a menüpont alapértelmezett bejegyzéssé fog válni.

Feltétel szintaktika: = <belső-felt.>
vagy: = <belső-felt.> | <belső-felt.> ...
vagy: = <belső-felt.> & <belső-felt.> ...

A belső feltétel az alábbiak közül valamelyik:

y <minta>	a jelenlegi fájl minta szintaktikusan illeszkedik? csak menüszerkesztéshez
f <minta>	jelenlegi fájl minta egyezik?
F <minta>	egyéb fájl minta egyezik?
d <minta>	jelenlegi könyvtár minta egyezik?
D <minta>	más könyvtár minta egyezik?
t <type>	jelenlegi fájl típus?
T <type>	más fájl típus?
x <fájlnév>	ez futtatható fájl név?
! <belső-felt.>	a belső feltételek ellentéte

A minta lehet a shell által értelmezett, vagy lehet szabványos kifejezés. Felülírhatod a rendszer-szintű értékeket a Shell kifejezések opcióval a "shell_patterns=x" beírásával a menü fájl első sorában (ahol az "x" a 0 és 1 közül valamelyik lehet).

A következő karakterek közül egyet, vagy többet is begépelhetsz:

n	nem könyvtár
r	szabályos fájl
d	könyvtár
l	link
c	speciális karakter
b	speciális blokk
f	fifo
s	socket
x	futtatható fájl
t	fájl kijelölve

Például az 'rlf' bejegyzés esetén lehet fájl, link, vagy fifo. A 't' típus egy kicsit különleges, mert nem fájl, hanem panelen dolgozik. A fájlok és hamis, ha nincsennek.

Ha a feltétel '?='-lel kezdődik '=' helyett, a hibakereső (debug) kimenete jelenik meg, mialatt akkor a feltétel eredményét a program kiértékeli.

A feltételek kiértékelése balról-jobbra történik. Ennek megfelelően:

```
= f *.tar.gz | f *.tgz & t n
```

kibontva:

```
( ( f *.tar.gz ) | ( f *.tgz ) ) & ( t n )
```

Egy példa a feltételek használatára:

```
= f *.tar.gz | f *.tgz & t n
L      Listázza az aktuális tar archívumot
      gzip -cd %f | tar xvf -
```

Járulékos feltételek

Ha a feltétel '+'-szal (vagy '+?'-lel) kezdődik az '=' (vagy '=?') helyett, ez járulékos feltétel. Ha a feltétel igaz, a menü bejegyzés megjelenik a menüben. Ha a feltétel hamis, a menü bejegyzés nem jelenik meg.

Kombinálható is az alapértelmezett és a járulékos feltételeket a feltétel sorának '+='-lel, vagy '=+'-szal (vagy '+=?'-lel és '=+?'-lel', ha hiba követőt is szeretnél) kezdésével. Ha két eltérő feltételt szeretnél használni, egyet járulékosként és egyet alapértelmezettként, két feltételsort kell készítened; egyet '+'-szal kezdődően és egy másikat '='-lel kezdődően.

A magyarázat sorát '#'-kal kell kezdened. A kiegészítő magyarázat sorait

Beállítások

A Midnight Commander rendelkezik néhány olyan opcióval, amely lehetővé teszi a be- illetve a kikapcsolását néhány dialógus eszköznek, amely az adott menüből elérhető. Az opció engedélyezett, ha csillag, vagy "x" áll előtte.

A Beállítások parancs dialógus ablakot nyit meg, amelyben a Midnight Commander főbb beállításait elvégezheted.

A Megjelenés parancs dialógus ablakot jelenít meg, amelyben az mc képernyőn történő megjelenésének opcióit találod egy csokorban.

A Megerősítés parancs dialógus ablakot jelenít meg, amelyben meg tudod adni azt, hogy mely műveletekhez kell megerősítést kérni.

A Képernyőbitek parancs dialógus ablakot nyit meg, amellyel beállíthatod azt, hogy milyen karakterek jelenhessenek meg a terminálon.

A Billentyűzet tanítás dialógus ablakot jelenít meg, amelyben megvizsgálhatod azokat a gombokat, amelyek nem működnek néhány terminálon, és kijavíthatod őket.

A Csatolt fájlrendszer... parancs olyan dialógus ablakot jelenít meg, amelyben VFS-hez kapcsolódó opciókat adhatod meg.

A Beállítások mentése parancs elmenti a Bal, Jobb és a Beállítások jelenlegi értékeit. Néhány egyéb beállítás is elmentődik.

Az MC konfigurálása

A dialógus ablakban lévő opciók három csoportra bonthatók: Panel Beállítások, Futtatás után vár... és Egyéb.

Panel Beállítások

Backup fájlt mutat. Alapértelmezésben a Midnight Commander nem mutatja a '~'-re végződő fájlokat (a GNU '-B opciójának megfelelően).

Rejtett fájlt mutat. Alapértelmezésben a Midnight Commander láthatóvá teszi a ponttal kezdődő fájlokat (az ls -a -hoz hasonlóan).

Kijelölés után lefele lép Alapértelmezésben, amikor kijelölsz egy fájlt (a C-t, vagy az Insert gomb közül valamelyikkel,) a kiválasztó sáv lefelé mozdul el.

Legördülő menük. Amikor ezt az opciót engedélyezed, az **F9** gomb lenyomásakor a menü le fog ereszkedni, egyébként te csak a menü címét tudod megjeleníteni és ezek után tudod kiválasztani a menü bejegyzést a nyíl gombokkal, vagy annak megjelölt betűjével, és csak ekkortól tudsz menüpontot kiválasztani.

Minden fájl vegyesen. Ha ezt az opciót engedélyezted, a fájlok és könyvtárak vegyesen jelennek meg. Ha az opció ki van kapcsolva, a felsorolás a könyvtárakkal (és a könyvtár linkekkel) fog kezdődni, és ezeket az egyéb fájlok követik.

Gyors könyvtárlista. Ez az opció alapértelmezésben ki van kapcsolva. Ha bekapcsolod a gyors könyvtárlista funkciót, a Midnight Commander egy trükköt fog használni akkor, ha a könyvtár tartalma megváltozik. A trükk az, hogy csak akkor olvassa újra a könyvtárat, ha a könyvtár inode-ja megváltozott; ez azt jelenti, hogy csak fájl létrehozásakor, és törlésekor kerül újraolvasásra. Ha valami a könyvtárban lévő fájl inode-jában történik (fájlméret-változás, módok, és tulajdonosok változnak, stb.) a megjelenítés nem kerül frítésre. Ebben az esetben, ha az opció be van kapcsolva, kézzel tudod újraolvasatni a könyvtár tartalmát (a *C-r*-rel).

Futtatás után vár

Az általad kiadott parancs lefutása után a Midnight Commander várhat amiatt, hogy meg tud vizsgálni a parancs kimenetét. Három beállítás adható meg ennek a változónak: *Soha* Abban az esetben, ha te nem kívánod látni azt, hogy mit írt ki a parancs. Ha Linux, vagy FreeBSD konzolt, vagy xterm-et használasz, a parancs kimenete a *C-o* begépelésével megjeleníthető. *Buta terminálok*on várakozási üzenetet fogsz kapni azon a terminálon, amely nem képes megmutatni az utolsóként kiadott parancs kimenetét (bármilyen terminálon, amely nem xterm, vagy nem Linux konzol). *Mindig* A program mindig vár, miután a parancsod lefutott.

Egyéb beállítások

Részletes műveletinfó. Ez van bejelölve akkor, ha a fájl Másolás, Átnevezés és Törlés műveletek részletesek (pl., egy dialógus ablakot jelenít meg néhány művelethez). Ha lassú termináloed van, beállíthatod azt, hogy ne legyenek részletes műveletek. Automatikusan kikapcsolódik ez a beállítás, ha a termináloed sebessége kisebb mint 9600 bps.

Byteok számítása Ha ez az opció engedélyezve van, a Midnight Commander számítja a teljes byte méretet és a teljes fájlszámot a Másolás, Átnevezés és a Törlés műveleteknél. Ez a funkció ellát téged több pontos folyamat sávval, kiegészítve azt néhány sebességgel. Ez az opció nem látható, ha a *Részletes műveletinfót* nem engedélyezted.

Shell mintázatok Alapesetben a Kiválasztás, Kiválasztás megszüntetése és a Szűrés parancsok a shell-nek megfelelő pontos kiterjesztéseket használják. A következő konverzió átalakítások vannak jelenleg: a '*' kicserélődik a '.'-gal (zeró, vagy több karakter); a '?' kicserélődik a '.'-tal (pontosan egy karakter) és a '.' a szó szerinti ponttal. Ha az opció nem engedélyezett, akkor a szokásos kiterjesztések azonosak a ed-ben lévőkkel: *man ed*.

Beállítások automatikus mentése Ha ez az opciót bekapcsoltad, amikor kilépsz a Midnight Commander-ből, az MC opcióinak beállításait az `~/mc/ini` fájlba menti.

Auto menük. Ha ez az opció engedélyezett, a felhasználói menü megjelenik az mc indításkor. Különösen azok számára ajánlott, akik nem szoktak hozzá a UNIX-os környezethez.

Belső szövegszerkesztő Ha ez az opció engedélyezve van, a beépített fájl szerkesztőt használja a fájlok szerkesztésére. Ha az opciót nem engedélyezzük, az mc az **EDITOR** környezeti változóban megadottat használja. Ha ez sincs megadva, a **vi**-t fogja használni. Lásd a Belső fájl szerkesztő részben.

Belső nézegető. Ha ezt az opciót engedélyeztük, a beépített fájl nézőt fogja a fájlok tartalmának megtekintéséhez használni a program. Ha nem engedélyeztük, a **PAGER** környezeti változóban megadott pager értéket használja. Ha nincs megadva a pager értéke, a **Megnéz** parancsot használja. Lásd a Belső fájl néző részben.

Kiegészítés: minden mutat Alapértelmezésben a Midnight Commander megjelenít minden elem kiegészítést. Ha a kiegészítésben bizonytalan vagy, nyomd le az **M-Tab**-ot és a második alkalommal kiegészíti, első alkalommal csak annyit jelenít meg, mint amennyit lát, és ebben az esetben a kétértelműség miatt egy beep hangot is kapsz. Ha látni szeretnéd az összes kiegészítést, az első **M-Tab** lenyomása után, engedélyezd ezt az opciót.

Forgó törtjel Ha ezt az opciót engedélyezted, a Midnight Commander forgó törtjelet jelenít meg a jobb felső sarokban, mutatva ezzel azt, hogy munka van folyamatban.

Mozgás, mint lynx-ben Ha ezt az opciót engedélyezted, a nyíl gombokat, mint automatikus

könyvtárváltókat használhatod ha az aktuális kiválasztás egy belső könyvtár és a shell parancssor elérhető. Alapértelmezésben ez a beállítás ki van kapcsolva.

Cd követi a linket Ez az opció, ha be van állítva, akkor a Midnight Commander követi a könyvtárak logikai kapcsolatait ha könyvtárat váltasz valamelyik panelben, vagy a cd parancsot használod. Ez alapértelmezésben a bash jellemzője. Amikor ez nincs beállítva, a Midnight Commander a valós könyvtárszerkezetet követi, úgy, mint amikor a cd.-t gépeled be, a könyvtáron keresztül átlépsz a "szülő" könyvtárba, és nem abba a könyvtárba, amelyre a link mutat.

Biztonságos törlés Ha ezt az opciót engedélyezted, a fájlok közvetlen szándék nélkül törlését megnehezítetted. Alap esetben egy "Megerősítés" dialógus ablakban választhatunk az "Igen" és "Nem" gombok között törléskor. Alap esetben ez az opció nem engedélyezett.

Megjelenés

A Megjelenés dialógus ablakban megváltoztathatod a képernyő-megjelenés beállításait. Beállíthatod azt, hogy a menüsor, a parancssor, a tippek és a funkcióbillentyűk láthatóak legyenek-e. Linux, vagy FreeBSD konzolon megadhatod azt, hogy hány sorban legyen látható a megjelenő ablak.

A képernyő nyugalomban lévő részén két panelt használhatunk. Megadhatod azt, hogy vízszintesen, vagy függőlegesen ossza-e fel a képernyőt a két panel. A felosztás lehet egyenlő arányú, vagy te is megadhatod az arány mértékét.

Alap esetben a könyvtár panelekben lévő fájlok csak néhány színnel kerülnek megjelenítésre, de te azt is megadhatod, hogy a *jogosultságok* vagy a *fájltípusok* jelenjenek-e meg speciális Színekkel. Ha pl. a jogosultságokat kérted, a *jogok* és a *mode* értékek a Midnight Commander-t futtató felhasználó jogainak megfelelően láthatók a Fájllistában a *kiválasztás* színével. Ez különösen előnyös, ha a könyvtárunkban más felhasználó fájlljai is előfordulnak. Ha a fájl típus megjelölést engedélyezted, a fájlok a fájl típusuknak megfelelően jelennek meg (pl. könyvtár, core fájl, futtatható fájl, stb.).

Ha a *Mini fájlinfo* opciót engedélyezted, egy sor lesz látható a panel alján, a látható, jelenleg is kiválasztott bejegyzések információival.

Megerősítés

Ebben a menüben tudod beállítani enter lenyomására a törlés, felülírás, futtatás, és programból történő kilépés Megerősítésének opcióit.

Képernyőbitek

Ez az ablak a megjelenített karakterek tartományának beállítására szolgál. Ez a beállítás lehet 7-bites, ha terminálsz, vagy megjelenítésed csak a hét bites karaktereket támogatja; az ISO-8859-1-ben az ISO-8859-1-es karaktertábla valamennyi karaktere megjeleníthető; végül teljes 8 biten azokon a terminálokon, ahol teljes 8 bitet meg tudsz jeleníteni. A két utolsó megjelenítési forma képes az ő és ű betűk kivételével az összes magyar betűt kijelezni a Belső filenézőben.

Billentyűzet tanítás

Ebben a dialógus ablakban tudod letesztelni azt, hogy terminálsz az F1-F20, Home, End, stb. gombok megfelelően működnek-e. Ezek gyakran nem működnek, mióta néhány Terminál adatbázis megváltozott.

A mezőket a Tab gombbal és a vi mozgató gombjaival ('h' balra, 'j' le, egyszer megnyomsz, OK-val jelöli; kilépéskor ez az állapot elmenthető.

Ezek közül bármelyiket tesztelheted a gomb lenyomásával. Amint lenyomsz, a gomb megfelelően fog működni, és egy OK jelenik meg a gomb neve mellett. Amelyik gomb OK-val jelölődik meg, általában az használható. Az F1 az első alkalommal csak le fogja ellenőrizni, hogy megfelelően működik-e, másodszor már a sűgöt jeleníti meg. A tab gomb továbbra is működni fog.

Ha néhány gomb nem működik megfelelően, akkor nem jelenik meg OK a gomb neve után. Ilyenkor lehetőséged van kijavítani ezt. Ezt ennek a gombnak a lenyomásával (egér, vagy a Tab gombbal és az Enter-rel) tudod kijavítani. Ekkor egy piros színű üzenet jelenik meg amely arra kér téged, hogy üsd le a megfelelő gombot. Ha ezt meg akarod szakítani, csak nyomd le az Esc-et, és

várj amíg az üzenet el nem tűnik. Egyébként a begépelte gomb lesz az megkérdezett gombbal azonosított. Ezután a dialógus ablak eltűnik.

Amikor végeztél minden gombbal, ezt elmentheted a Mentés gombbal az `~/mc/ini` fájlba, a [terminal:TERM] részbe (ahol a TERM a jelenlegi terminál neve), vagy elvetheted. Ha minden gombod megfelelően működik, és nem javítottál semmit, akkor (természetesen) nem fog menteni semmit sem.

Csatolt (látszólagos) fájlrendszer

Ez az opció lehetővé teszi számodra a Csatolt fájlrendszer információ cache-ének beállítását.

A Midnight Commander a memóriában tárolja a csatolt fájlrendszer információit a fájlrendszeren lévő fájlok gyorsabb elérése érdekében (Például, könyvtár listázás trükkje távoli ftp szerverek esetén).

Azonfelül a tömörített fájlok tartalmához való hozzáféréskor (például, tömörített tar fájlok) a Midnight Commander készít egy kitömörített temp fájlt a merevlemezen.

A memóriában és a temp fájlban lévő információk között van némi időbeni különbség, te a hozzáférési sebesség maximalizálása miatt átállíthatod a cached információk újraolvasási paramétereit.

A Tar Fájlrendszer elég ügyesen kezeli a tar fájlokat: csak beolvassa a könyvtár bejegyzéseket, és amikor szükséges a tar fájlban tárolt információk használata, újraolvassa azokat, és kinyeri a szükséges infókat.

Igazából a tar fájlok tömörítettek maradnak (alap tar fájlok fajtái esetében), és mivel ezek a fájlok természetes fájlok (a tar fájlok könyvtár-bejegyzéseinek kiolvasására nem kell várni), a tar fájlrendszer a fájlt a lemez temp könyvtárba kitömöríti, ilyenkor a kitömörített tarfájl hozzáférhető, mint szabványos tar fájl.

Ha elkezdjük böngészni a merevlemezen található tar fájlokat, majd elkezdjük nézni a többit, elveszne a rájuk vonatkozó információ. A Midnight Commander a memória cache-ben tárolja ezeket egy időre, hogy gyorsabb legyen az újraolvasásuk. Az alap frissítési idő egy perc.

Az FTP fájlrendszer az ftp szerverről beolvasott könyvtárszerkezetet éppígy a cache-ben tárolja. A cache frissítési ideje az *ftpfs cache elévülési idő* opcióban konfigurálható. Alacsony érték esetén minden művelet nagyon lassúvá válhat az FTP fájlrendszeren, mivel minden művelet az ftp szerver lekérdezésével történik.

Ezenfelül definiálható a proxy host-ot az ftp adatforgalomhoz, és beállíthatod a Midnight Commander-t, hogy mindig használja a proxy host-ot. Az ezzel kapcsolatos információkat lásd az FTP fájlrendszernél.

Beállítások mentése

A Midnight Commander indításkor megpróbálja az indítási információkat beolvasni az `~/mc/ini` fájlból. Ha ez a fájl nem létezik, ezeket az információkat a rendszerszintű konfigurációs fájlból fogja beolvasni, amelyek a `/usr/share/mc/mc.ini` fájlban találhatóak meg. Ha ez a rendszerszintű konfigurációs fájl sem létezik, a MC az alapértelmezett beállításokat használja.

A *Beállítások mentése* parancs elmenti a Bal és Jobb oldali menü és a Beállítások menü beállításait az `~/mc/ini` fájlba.

Ha aktiválsz az *Auto Beállításmentés* opciót a MC mindig elmenti a beállításait kilépéskor.

Még vannak beállítások, amelyek nem állíthatók be a menükből. Ezek beállításához használd a kedvenc fájlszerkesztőt. Lásd a Speciális Beállítások részt a további információkért.

Az operációs rendszer parancsainak futtatása

Közvetlenül futtathatod a parancsokat azok begépelésével a Midnight Commander beviteli sorába, vagy a futtatandó program kiválasztásával valamely panelben a kiválasztó sáv segítségével, és az Enter használatával.

Ha az Enter-t az adott fájl felett lenyomod, nem indul el azonnal, hanem a Midnight Commander leellenőrzi a kiválasztott fájl kiterjesztését a Társításokban találhatóak megfelelően. Ha talál egyezést, akkor a kódnak megfelelő bejegyzést futtatja. Egy nagyon egyszerű Macro Helyettesítő végzi ezt el a parancs futtatása előtt.

A `cd` belső parancs

A `cd` parancs végrehajtását a Midnight Commander nem adja át a shellnek. Tehát a shellben értelmezett makrók és helyettesítések helyett a saját beállításai szerint dolgozik:

Tilde helyettesítés A (~) karakter helyettesíti a home könyvtár nevét, ha hozzáfűzöl bármely felhasználói nevet, akkor az MC a megadott felhasználó saját HOME könyvtárára ugrik.

Például a `~guest` a `guest` felhasználó könyvtárára mutat, amíg a `~/guest` a `guest` könyvtárra a te home könyvtáradban.

Előző könyvtár Vissza tudsz ugrani abba a könyvtárba, ahol előzőleg voltál a '-' speciális könyvtárnévvel így: `cd -`

CDPATH könyvtárak Ha a könyvtármeghatározás a `cd` parancs és nem a jelenlegi könyvtár, akkor a Midnight Commander a `CDPATH` környezeti változót keresi a könyvtárnevek között.

Például te beállítod a `CDPATH` változót az `~/src:/usr/src`-re, lehetővé teszi számodra azt, hogy bármely könyvtárról a fájlrendszeren belül a relatív név használatával bárhonnan átléphess az `~/src`-be, vagy az `/usr/src`-be bárhonnan (például a `cd linux` az `/usr/src/linux` könyvtárba léptet át).

Makro helyettesítő

Amikor belépsz a felhasználói menübe, vagy a társítások parancsot, futtatod, illetve a parancsot a parancssorból futtatod, a Makró Helyettesítőt használod.

A makrók:

`%i`

A space-szel jelölt rész, amely azonos a kurzor oszlop pozíciójával. Csak menü szerkesztéshez.

`%y`

A jelenlegi fájl szintaktikájának típusa. Csak menü szerkesztéshez.

`%k`

A blokk fájl neve.

`%e`

A hiba fájl neve.

`%m`

A jelenlegi menu neve.

`%f` és `%p`

A jelenlegi fájl neve.

`%n`

Csak a jelenlegi fájlnev kiterjesztés nélkül.

`%x`

A jelenlegi fájl kiterjesztése.

`%d`

A jelenlegi könyvtár neve.

`%F`

A jelenlegi fájl a nem kijelölt panelben.

`%D`

A könyvtár neve a nem kiválasztott panelben.

`%t`

A jelenleg kijelölt fájlok.

`%T`

A kijelölt fájlok a nem aktív panelben.

`%u` és `%U`

Azonos a `%t` és a `%T` makrókkal, de hozzáadáskor a fájlok nem kerülnek kijelölésre. Ezt a makrót csak egyszer használhatod egy menü fájlban belül, vagy fájl kiterjesztésben bekezdés esetén, mivel a következő alkalommal ezek nem lesznek kijelölt fájlok.

`%s` és `%S`

A kiválasztott, kijelölt fájlok, ha vannak ilyenek. Egyébként a jelenlegi fájlok.

`%cd`

Ez a speciális makro, ami arra használható, hogy a jelenlegi könyvtárat lecserélhessük az előtte levő könyvtárra. Ezt elsősorban a Csátolt fájlrendszerrel használhatjuk.

`%view`

Ez a makro használható a belső fájlnéző meghívására. Ez a makro használható egyedül, vagy kiegészítésekkel is. Ha ezen makro bármely kiegészítését használod, akkor annak zárójelen belül kell lennie. A kiegészítések a következők: *ascii* a fájlnéző *ascii* módú használatához; *hex* a hex mód használatához; a *nroff* mondja meg a fájlnézőnek az *nroff* a félkövér és az aláhúzás szekvenciáját; az *unformatted* mondja meg a fájlnézőnek azt, hogy az *nroff* paranccsal készített vastagítása és aláhúzása nem használható.

`%%`

A `%` karakter

`%{valamilyen szöveg}`

Súgó a kiegészítéshez. Beviteli ablak jelenik meg, és a szöveg magyarázatként jelenik meg. A makró a felhasználó által begépelendő szöveget helyettesíti. Ezt az ESC, vagy az F10 lenyomásával tudja törölni a felhasználó. Ez a makró jelenleg még nem működik a parancssorban.

A subshell támogatás

A subshell támogatás fordításkori opció, amely a shellek alkalmazásával működik: *bash*, *tcsh* and *zsh*.

Amikor a subshell kódot aktiváljuk, a Midnight Commander létrehozza a shell-ed másolatát (azét, amelyik a **SHELL** változóban definiálva van, vagy ilyen nincs, akkor az */etc/passwd* fájlban találhatóét) és egy ál-terminált fog futtatni, ahelyett, hogy minden parancsfuttatáskor az új shellt aktiválná, a parancs a subshellt fogja használni, ha megadtál ilyet. Ez lehetővé teszi számodra azt is, hogy megváltoztasd a környezeti változókat is, a shell funkciók használatával és megadva az értéküket, amelyeket a Midnight Commander-ből való kilépésig használni fog.

Ha **bash**-t használsz, a subshell indító parancsait megadhatod az *~/mc/bashrc* fájlban, és tetszőleges billentyűzet térképet az *~/mc/inputrc* fájlban. A **tcsh** felhasználóknak az indítási parancsokat az *~/mc/tcshrc* fájlban van lehetőségük megadni.

Amikor a subshell kódot használod, bármikor megszakíthatod az alkalmazásokat **C-o**-val, és visszaugrasz a Midnight Commander-be. Ha félbeszakítod az alkalmazást, nincs lehetőség más külső parancsot futtatni, amíg ki nem lépsz a megszakított alkalmazásból.

A subshell által használt további eszköz a Midnight Commander által megjelenített prompt, amely ugyanaz, mint amit a jelenleg használt shell is használ.

Az OPTIONS részben további információkat olvashatsz arról, hogy hogyan vezérelheted a subshell kódot.

Chmod (hozzáférési jogosultság)

A Chmod ablak a fájlok, könyvtárak attribútum biteinek beállítására szolgál. A *C-x c* billentyűkombinációval is indítható ez a funkció.

A Chmod ablak két részből áll - *Jogosultság* és *Állomány* (Az *Állomány* szó itt fájlt, vagy könyvtárnevet jelent).

Az *Állomány* részben megjelenik a fájlok, illetve könyvtárak neve, és a hozzáférési jogok nyolcas számrendszerbeli formátumban, ugyanúgy mint a tulajdonos és a csoport neve.

A *Jogosultság* részben az *Állomány* attribútumbitjének megfelelő sorban a check gombot kell kijelölni. Változtatáskor a nyolcas számrendszerbeli atribútumbitek megváltozott értékét az *Állomány* részben láthatod.

A widgetek közötti mozgáshoz (gombok, és check gombok) a *kurzor billentyűket*, vagy a *Tab* gombot használhatod. A check gombok kijelöléséhez, vagy a gombok kijelöléséhez használd a *Space* gombot. Ezeken kívül még használhatsz gyorsbillentyűket is, a gombok gyorsabb kiválasztásához (a megjelölt betűk a gombokon).

Az attribútum bitek beállítására használd az *Enter* gombot.

Amikor könyvtárak, vagy fájlok csoportjával dolgozol, csak rá kell kattintanod a megfelelő bitre annak kijelöléséhez, vagy a kijelölés törléséhez. Amikor kiválasztottad azokat a biteket, amiket meg akarsz változtatni, válaszd ki egy gombot a művelet gombok közül (Bekapcsol, vagy Töröl).

Végül, az itt megadott beállításoknak megfelelően állítsuk be az attribútumokat a **[Mind]** gombbal, ami az összes kijelölt fájlra végrehajtja a beállítást.

A **[Beállít]** csak a kijelölt attribútumokat állítja be a fájlokhoz.

A **[Bekapcsol]** a megjelölt biteket állítja be az összes fájlhoz.

A **[Töröl]** a megjelölt attribútum biteket törli a kiválasztott fájlknál.

Az **[Ok]** egyetlen fájlhoz állítja be az attribútumot.

A **[Mégsem]** kilép Chmod parancs módból.

Chown (Tulajdonos változtatása)

A Chown parancs a fájl tulajdonos, vagy csoport azonosítójának beállítására szolgál. A parancs gyorsbillentyűje a *C-x o*.

Haladó (bővített) Chown

A Haladó Chown parancs a Chmod és a Chown parancsok kombinációja egyetlen ablakban. Egyszerre tudod megváltoztatni a fájlok jogosultságait, és tulajdonos, vagy csoport azonosítóját.

Fájl műveletek

Amikor fájlokat másolsz, mozgatsz, vagy törölsz, a Midnight Commander a Fájl műveletek dialógus ablakot jeleníti meg. Majd megjeleníti az elkezdett művelet fájljait, ahol jobbra három folyamatsávot jelenít meg. A fájl sáv azt mutatja meg, hogy a kijelölt fájlok közül a jelenleg másolt fájlnak mekkora részén hajtott végre a művelet. A Darab sáv azt mutatja meg, hogy a kijelölt fájlok közül hányat dolgozott fel eddig. A bájt sáv azt mutatja meg, hogy a kijelölt fájlok teljes méretének mekkora része került már átmásolásra. Ha a Részletes műveletinfó ki van kapcsolva, a fájl és a bájtok sáv nem jelenik meg. Két gomb található a dialógus ablak alján. A Következő gomb lenyomásával át tudod lépni a jelenlegi fájlra. A Megszakít gomb megszakítja a műveletet, a fájlok visszamaradó részével nem történik semmi.

Van három másik dialógus ablak is, amelyekkel a fájl műveleteknél találkozhatasz.

A hiba dialógus ablak a hiba körülményeiről értesít bennünket, és három választási lehetőséget

tartalmaz. Normálisan a Következő gomb, amellyel átlépheted a jelenlegi fájlt, vagy a Megszakít gomb, amellyel megszakíthatod a további műveleteket, között választhatsz. Választhatod még az Újra gombot is, ha egy másik virtuális terminálról ki tudtad javítani a hibát.

"A fájl már létezik" dialógus ablak jelenik meg, ha megpróbálsz másolással, vagy áthelyezéssel felülírni a már létező fájlt. A dialógus ablak megmutatja mindkét fájl méretét és dátumát. Az Igen gombbal felülíratod a fájlt, a Nem gombbal átléped a fájlt, a Mind gombbal felülíratod az összes fájlt, a Nem gombbal átléped az összes hasonló fájlt és a Frissít gombbal felülíratod a fájlt, ha a cél fájl nem azonos dátumú a forrás fájllal. A Megszakít gomb lenyomásával bárhol megszakíthatod a műveletet.

A rekurzív törlés dialógus ablak jelenik meg akkor, amikor egy olyan könyvtárat akarsz törölni, amely nem üres. Az Igen gomb lenyomásakor rekurzívan törli a könyvtárat, a Nem lenyomásakor átlépi a könyvtárat, a Mind gomb lenyomásakor törli az összes könyvtárat, és a nem gomb átlépi az összes olyan könyvtárat, amely nem üres. A Megszakít gomb lenyomásával bárhol megállíthatod a folyamatot. Ha az Igen, vagy a Mind gombot választod egy Megerősítés. Az "Igen"-t csak akkor válaszd, ha teljesen biztos vagy abban, hogy rekurzívan akarsz törölni.

Ha vannak kijelölt fájlok, azok kijelöltsége a művelet sikeres végrehajtása után megszűnik. A művelet megszakításkor a kihagyott fájlok kijelöltek maradnak.

Kijelölt fájlok másolása vagy áthelyezése

A másolás, vagy mozgatás művelet a fájlok átnevezésének legegyszerűbb módja. Ennek elvégzéséhez meg kell határozni a megfelelő forrás maszkot, és általában a cél részben a rendeltetés szerinti maszknak megfelelően. Minden forrás maszkkal azonos fájl átmásolásra vagy átnevezésre kerül a cél maszknak megfelelően. Ha vannak kijelölt fájlok, csak a kijelölt fájlokra vonatkozik a átnévezett forrás maszk.

Ezen kívül vannak egyéb opciók is, amiket még beállíthatasz:

A link követés megadja vajon symlink, vagy hardlink készült-e a forrás könyvtárban (rekurzívan belső könyvtáraknál), és új linket kell-e csinálni a cél könyvtárba, vagy csak át kell másolnod a bejegyzést.

"Létező könyvtárba belép" megmondja azt, hogy történnék, ha azonos nevű célkönyvtár létezik, mint amelyet elkezdtünk másolni. Az alapértelmezett művelet ilyenkor az, hogy ebbe a könyvtárba történő átmásolásakor, lehetővé teszi számodra azt, hogy a forrás könyvtárat átmásold. Talán egy példa segíteni fog:

Neked a foo könyvtár tartalmát át kell másolnod a /bla/foo könyvtárba, amely már létezik. Normálisan (amikor az Ugrás (Dive) nincs beállítva), az mc be fogja másolni ezt a /bla/foo könyvtárba. Az opció engedélyezésekor a bejegyzéseket a /bla/foo/foo könyvtárba fogod másolni, mivel a könyvtár már létezik.

Az "Attributumok megőrzése" megmondja azt, vajon az eredeti fájlok jogosultságait, időadatait, és (ha root vagy) az eredeti fájlok UID és GID értékeit. Ha ez az opció nincs beállítva, az usmask jelenlegi értékét fogja használni a funkció.

Shell kifejezések be

Amikor a "Shell mintát használ" kifejezések opció be van kapcsolva, a forrás maszkhoz használhatsz használhatod a '*' és a '?' maszkokat. Ezek használhatóak a shellben is. A cél maszkhoz csak '*' és '\<szám>' maszk használható. A célmaszk első '*' maszkja megfelel a forrás maszk első maszk csoportjának, a második '*' megfelel a második csoportnak, és így tovább. A '\1' maszk megfelel a forrás maszk első maszk csoportjának, a

Két példa:

Ha a forrás maszk, "*.tar.gz" a rendeltetés a "/bla/*.tgz", a másolandó fájl a "foo.tar.gz", - a másolat a "/bla" könyvtárban található "foo.tgz" lesz.

Tételezzük fel azt, hogy fel akarod cserélni a fájlnevet a kiterjesztéssel, például a "file.c"-t a "c.file"-l, és a többit. Ennek a forrásmaszkja a ".*.*" lesz, a rendeltetés pedig a "\2.\1".

Shell kifejezések ki

Amikor a shell kifejezések opció ki van kapcsolva az MC a továbbiakban nem csoportosít automatikusan. Az '\(...\)' kiegészítést kell használnod a forrásmaszkban, a célmaszk specifikációnak megadásához. Ez jóval gördülékenyebb módszerrel tűnik, de több gépelést igényel. Egyébként a cél maszk használata egyszerűbb, ha a Shell kifejezések opció be van kapcsolva.

Kisbetű-nagybetű csere"

Magváltoztathatod a fájlnev betűnagyságát. Ha a '\u'-t, vagy a '\l'-t használod a cél maszkban, a következő karaktert nagygyá, vagy kicsivé konvertálja.

Ha a '\U'-t, vagy '\L'-t használod a cél maszkban a következő karakterek nagygyá, illetve kicsivé fognak változni egészen addig, amíg

Az '\u' és '\l' erősebb az '\U'-nál és az '\L'-nél.

Például, ha a forrás maszk '*' (Shell kifejezés be van kapcsolva), vagy a fájl nevek eleje nagybetűsre konvertálódik, a többi betű pedig kicsire.

Ezekén kívül még használható a '\' karaktert, mint hivatkozó karaktert. Például a '\'-t a backslash-hez és a '*'-et a csillaghoz.

Belső fájlnező

A Belső fájlnező két megjelenítési módra képes: ASCII és hex. A két mód közötti váltásra használ az F4-es billentyűt. Ha a GNU gzip programot telepítetted, szükség esetén ezzel automatikusan kitömöríti a fájlokat.

A fájlnező megpróbálja megállapítani a legjobb módot az információk megjelenítéséhez a rendszernek, vagy a fájl típusának megfelelően. A Belső fájlnező használ néhány szövegrészletet a vastag, és az aláhúzott szövegattribútumok megjelenítésére azért, hogy a fájl megjelenítése szebb legyen.

Amikor hex módban vagy, a keresés funkcióban lehetővé teszi hexadecimális értékek használatát.

Használhatsz kevert hivatkozást is ezen értékeknek megfelelően: "Szöveg" 0xFE 0xBB "további szöveg". A szöveg értékek közötti részt és a hivatkozás szövegét nem veszi figyelembe.

Néhány belső részlet a fájlnezőről: Azokon a rendszereken, ahol létezik az mmap(2) rendszerhívás, a fájl programtérképe olvasódik be ehelyett; ha a rendszer nem tartalmazza az mmap(2) rendszerhívást, vagy a fájl tartalmaz olyan műveletet, mint ami megfelel a szűrőnek, a fájlnező egy növekvő buffert fog használni, amely csak azokat a részeit tartalmazza a fájlnek, amelyekhez jelenleg hozzáférsz (ez tömörített fájlokra is vonatkozik).

Ez a lista tartalmazza azokat a gombokat, amelyekhez művelet kapcsolódik a Midnight Commander belső fájlnezőjében.

F1 Elindítja a beépített hypertext sűgöt.

F2 Átvált sortörés módba.

F4 Átvált hex módba.

F5 Sorra lép. Egy promptot jelenít meg a sor számának megadására, és megjeleníti azt.

F6, /. Szabványos kifejezés keresése.

?, Szabványos kifejezés keresése visszafelé.

F7 Normál keresés / hex módú keresés.

C-s Normál keresést indít el, ha nem volt megelőző kifejezés keresés, egyébként a következő előfordulást keresi meg.

C-r. Keresés visszafelé, ha nem volt megelőző kifejezés keresés, egyébként a következő előfordulást keresi meg.

n. A következő egyezőt keresi.

F8 Vált a Nyers és Feldolgozott mód között: ez a fájlt, úgy mutatja meg, ahogy megtalálta, vagy, ha folyamatszűrő meg van adva az mc.ext fájlban, akkor a szűrő kimenetét. A Jelenlegi mód mindig a másik, mit amit a gomb felirata mutat.

F9 Vált a formázott-nem formázott mód között: amikor a formázott mód be van kapcsolva, néhány szöveg elemet, a vastagítást és az aláhúzást eltérő színnel jelenít meg. A menüsorban mindig a másik felirat látható, jelezve, hogy milyen módba lehet átkapcsolni.

F10, Esc. Kilép a Belső fájlnézőből.

next-page, space, C-v. Egy lapot lapoz előre.

prev-page, M-v, C-b, backspace. Egy lapot lapoz vissza.

down-gomb Egy sort gördít előre.

up-gomb Egy sort gördít vissza.

C-l Frissíti képernyőt.

! Shell belépés a jelenlegi munkakönyvtárba.

[n] m Beállítja az n kijelölést.

[n] r Az n kijelölésre ugrik.

C-f A következő fájlra ugrik.

C-b Az előző fájlra ugrik.

M-r Ki- és bekapcsolja a vonalzót.

Ez a rész a fájl fájlnézővel történő megjelenítésének leírását tartalmazta, lásd még a Társítások részt.

Belső fájl szerkesztő

A Belső fájl szerkesztő egy rengeteg eszközzel ellátott, de egyszerű teljes képernyős szerkesztő. Az **F4** gomb segítségével lehet elindítani az inicializáló fájl *use_internal_edit* opciójának megfelelő beállításokkal. A kezelt fájlnál 16 MByte-os mérethatárral rendelkezik, és hibátlanul lekezelem a bináris fájlokat is.

Az eszközök, amelyek használhatók: Blokk másolás, mozgatás, törlés, kivágás, beillesztés; *billentyű a billentyű visszavonására* ; legördülő menük; fájl beillesztés; makró készítés; szabványos kifejezés keresés és csere (a mi saját scanf-printf keresésünk és cserénk); shift-kurzor MSW-MAC szöveg kijelölés (csak linux konzolon); beillesztés-felülírás beállítás váltása; és a pipe szöveg blokkokkal a shell parancsok közvetlen elérése.

A szerkesztő használata nagyon egyszerű és nem igényel magyarázatot. Annak megtekintéséhez, hogy melyik gomb mit csinál, a megfelelő legördülő menü megtekintése szükséges. Egyéb gombok: Shift és nyíl billentyűk a szöveg kijelöléséhez. A **Ctrl-Ins** kimásolja a szöveget a **cooledit.clip**-be és a **Shift-Ins** beilleszti azt a **cooledit.clip**-ből. A **Shift-Del** kivágja a szöveget a **cooledit.clip**-be, és a **Ctrl-Del** törli a kijelölt szöveget. A lezáró billentyűként szintén használható a Return az automatikus bekezdéssel. Az egér kijelölés is működik, kijelölhetsz egérrel a shift gomb lenyomásával, amíg a normál terminál egeret csak a szöveg megjelölésére használhatod.

Macró megadásához nyomd le a **Ctrl-R**-t és ekkor add meg a vezérlő gombokat a futtatandó folyamat megadásához. Nyomd le a **Ctrl-R**-t újra, ha ezt be akarod fejezni. Ekkor a makróhoz bármilyen billentyűt hozzárendelhetsz az adott gomb lenyomásával. A makró lefut a **Ctrl-A** és a megadott gomb lenyomásakor. A makró lefutatható még akkor is, ha lenyomod a Váltó (Alt), Ctrl, vagy az Esc-et és a megadott gombot, feltételezve azt, hogy a gombot nem használja más funkció. Miután megadtad, a makró parancs a home könyvtárad *~/ .cedit/cooledit.macros* fájljába kerül. A makrót a fájl megfelelő sorának törlésével végezheted el.

Az **F19** formázza a szöveget (**C**, **C++**, vagy más kódra) amikor ez a rész **kijelölt**. Ennek használatához először egy futtatható fájlt kell készítened *~/ .cedit/edit.indent.rc* néven. Szerkeszd ezt szkriptet, ha szükséges.

A `scanf` keresést és a cserét használhatod C formátumú szöveg kereséséhez, és cseréjéhez. Először nézd át a **`sscanf`**-t és a **`sprintf`** man oldalt, hogy lásd a szöveg formátumának használatát a működés megértéséhez. Példaként íme az alábbiak: Feltételezve azt, hogy le akarok cserélni minden olyan szöveget, ahol egy nyitó zárójel, három, vesszővel elválasztott szám és egy záró zárójel található, az *almák*, szóval, a harmadik számmal, a *narancsok* szóval és a második számmal, akkor nekem a következőket kell beírnom a Csere dialog boxba:

```
Gépeld be a keresett szöveget
(%d,%d,%d)
Gépeld be a csere szöveget
almák %d narancsok %d
Gépeld be a csere további kiegészítéseit
3,2
```

Az utolsó sor határozza meg azt, hogy a harmadik és a második szám szerepel elsőként és másodikként.

Ezt az eszközt ajánlatos Prompt-tal használni cserekor, mivel a megtalált egyezés esetén a kiegészítésben megadott számot egyezőnek találja a számmal, amely nem mindig valós egyezés. A `scanf`-hez még használható a `whitespace`, mint rugalmas kezdés. Fontos megjegyezni azt, hogy a `scanf %` alak gyakran használatos a szövegek, és a `whitespace`-ek (szóköz) vizsgálatához.

A szerkesztő megjeleníti még a nem-amerikai karaktereket is (160 fölött). Amikor bináris fájlokat szerkesztesz, a Beállításoknál beállíthatod a **Képernyőbiteket** 7 bitre a térközök tisztasága miatt.

Kiegészítés

A Midnight Commander begépeli neked a kívánt szöveget.

Megkísérli kiegészíteni a szöveget a jelenlegi pozíciótól. Az MC kiegészíti a szöveget (ha a szöveg **\$**-ral kezdődik), felhasználónevet (ha a szöveg `~`-vel kezdődik), hostnevet (ha a szöveg **@**-lel kezdődik), vagy parancsot (ha a parancssor azon részén állsz, ahova a parancsot kell begépelni, megjeleníti a kiegészítést, ha a shell tartalmazza a szót, és az a shell beépített parancsa). Ha ezek közül egyik sem egyezik, akkor fájlnev kiegészítéssel próbálkozik.

A fájlnev, felhasználónév, változó és hostnev kiegészítése működik az összes beviteli sorban, a parancskiegészítés csak a parancssorban. Ha a kiegészítés kétértelmű (több érték megjelenítése lehetséges), a MC hangjelzést ad és a Beállítások dialogbox *kiegészítés: összes* opciójának megfelelően hajtja végre a további műveleteket. Ha ez az opció be van állítva, az összes megjeleníthető elem egy listában jelenik meg a jelenlegi pozíciótól kezdődően, a fel-le nyilak segítségével, és az **Enter**-rel tudod kiegészíteni a bejegyzésed. Ezen kívül, még begépelhetsz az első helyre akkor, amikor a listában megjelenített összes kiegészítés eltér az általad kívánttól. Ha újra lenyomod a **M-Tab**-ot, egy listarészlet jelenik meg a listában, egyébként pedig csak az első egyező elem, amely az összes kijelölt karakterrel egyezik. Hamarosan a kétértelműség meg fog szűnni, a dialógus ablak eltűnik, amit az **Esc F10** és a bal, illetve a jobb nyíl billentyűkkel is megtehetsz. Ha a kiegészítés: összes nincs beállítva, a dialógus ablak csak a **M-Tab** második lenyomására jelenik meg, az első lenyomáskor, az MC csak hangjelzést ad.

Csatolt (látszólagos) fájlrendszer

A Midnight Commander kód rétegekkel biztosítja azt, hozzáférj a fájlrendszerhez; Ez a kód réteg arra képes, hogy átváltson csatolt fájlrendszerre. A csatolt fájlrendszerre történő átváltás lehetővé teszi a Midnight Commander számára azt, hogy a fájl műveleteket végezzen akkor is, ha a fájlok nincsenek a UNIX fájlrendszeren.

Jelenleg a Midnight Commander a következő Csatolt Fájlrendszerekkel rendelkezik (VFS): a helyi fájlrendszert a szokásos Unix fájlrendszeren lévő fájlokhoz használja; az `ftps-t`, az FTP protokollal rendelkező távoli gépek fájlainak módosítására használja; a `tarfs-t` a tar és tömörített tar fájlok módosítására használja; az `undelfs-t`, a törölt fájlok visszaállítására használja az `ext2`-es fájlrendszeren (az alapértelmezett fájlrendszer Linux rendszereken), a `fish` (a fájlok shellen keresztüli módosításához, mint pl. `rsh` és `ssh`) és végül az `mcfs` (a Midnight Commander fájlrendszere), amely

hálózat alapú fájlrendszer.

A VFS kódváltója minden elérési útvonal leírást értelmez és követi azt a megfelelő fájlrendszerrel, azt, hogy melyik rendszeren melyik használatos, azt a későbbiekben a megfelelő résznél találhatod meg.

FTP fájlrendszer

Az ftpfs lehetővé teszi számodra azt, hogy távoli gépeken használjunk fájlokat, ennek használatához, próbáld ki a panel FTP kapcsolat... parancsát (elérhető a menüből), vagy közvetlenül átválthatsz a jelenlegi könyvtárból a cd parancs használatával, valahogy így:

```
/#ftp:[!][felhasználó[:jelszó]@]machine[:port][távoli-könyvtár]
```

A *felhasználó*, *port* és a *távoli-könyvtár* elemek opcionálisak. Ha megadod a *felhasználó* elemet, akkor a Midnight Commander a távoli gépre megpróbál ezzel a felhasználónévvel belépni, egyébként a te bejelentkező nevedet fogja használni. Opcionális a *jelszó* elem, ha meg van adva akkor ezt a jelszót fogja használni a bejelentkezéshez. Ajánlott ennek használata (soha ne tartsd ezeket a gyorslistában, kivéve ha beállítod a megfelelő jogosultságokat, és még ekkor sem lesz minden esetben tökéletesen biztonságos megoldás).

Példák:

```
/#ftp:ftp.nuclecu.unam.mx/linux/local  
/#ftp:tsx-11.mit.edu/pub/linux/packages  
/#ftp:!behind.firewall.edu/pub  
/#ftp:guest@remote-host.com:40/pub  
/#ftp:miguel:xxx@server/pub
```

Tűzfalon keresztüli kapcsolat létrehozásához, az */#ftp:!* kiegészítés használatára van szükség (pl., felkiáltójel a dupla perjel után) ahhoz, hogy a Midnight Commander használni tudja a proxy host-ot az ftp átvitelhez. A Csatolt fájlrendszer... dialógus ablakban tudod beállítani a proxy host tulajdonságait.

A Csatolt fájlrendszer... dialógus ablak másik beállítandó opciója az *ftp proxy-n keresztül* opció. Ez beállítja a program számára azt, hogy mindig használja a proxy host-ot. Ha ez a változó be van állítva, akkor a program két dolgot csinál: konzultál a */usr/share/mc.no_proxy* fájl soraival, hogy azok tartalmazzák-e a host nevet, mint helyi eszközt (ha a host neve ponttal kezdődik, akkor ezt domainként tartja számon), és feltételezi azt, hogy a pont nélküli hostnevek közvetlenül feloldhatók.

Ha ftpfs kódot használasz csomagszűrő router esetén, akkor nincs lehetőség a fájlok megszokott módon történő megnyitására, ezért neked kell a program számára megadnod azt, hogy a fájlokat passzív módon nyissa meg. Ennek használatához állítsd be az *ftpfs_use_passive_connections* opciót az indító fájlban.

A Midnight Commander a könyvtárlistát a cache-ben tárolja. A cache frissítésének ideje a Csatolt fájlrendszer... dialógus ablakban végezhető el. Ez komikus helyzetet idézhet elő akkor, amikor változtatást hajtasz végre a könyvtárban, és az nem jelenik meg addig, amíg a cache-t nem iratod újra a C-r gombbal. Ez sajátos jellegzetesség (amikor tapasztalod ezt a hibát, gondolj arra, hogy az ftpfs-el megváltoztatott fájlok esetleg az Atlanti-óceán másik oldalán vannak).

Tar fájlrendszer

A Tar fájlrendszer gondoskodik arról, hogy csak olvasható módon a *chdir* parancs használatával hozzáférhess a tar fájlaidhoz és tömörített tar fájlaidhoz. A könyvtár tar fájlra történő átváltásához a tar fájlot a következő szintaktikájú parancs segítségével tudod átváltani könyvtárrá:

```
/filename.tar:utar/[dir-inside-tar]
```

Az *mc.ext* fájl már tartalmaz gyorsbillentyűket a tar fájlokhoz, ezért csak rá kell mutatnod a tar fájlra és le kell nyomnod az *enter* ahhoz, hogy beléphess a tar fájlba, ehhez nézd meg a Társtíások részt, hogy megismerhesd az ezzel kapcsolatos információkat:

Példák:

```
mc-3.0.tar.gz#utar/mc-3.0/vfs
/ftp/GCC/gcc-2.7.0.tar#utar
```

Az utóbbi meghatározás a tar archívum teljes elérési útját tartalmazza.

Fájl áthelyezése a Shell fájlrendszeren túlra

A fish fájlrendszer hálózat alapú fájlrendszer, amely lehetővé teszi műveletek végrehajtását a távoli gépeken, mintha azok a saját gépeden lennének. Ennek használatához a másik oldali gépnek futtatnia kell a fish szerveret, vagy bash kompatibilis shellet kell rendelkeznie.

A távoli géphez történő kapcsolódáshoz csak könyvtárat kell váltanod a következő formátumnak megfelelő könyvtárba:

```
/#sh:[felhasználó@]machine[:opciók];/[távoli-könyvtár];</em>
```

A *felhasználó*, *opciók* és a *távoli-könyvtár* elemek opcionálisak. Ha megadod a *felhasználó* elemet, akkor a Midnight Commander megpróbál belépni a távoli gépre ezzel a felhasználó névvel, egyébként pedig a te belépő nevedet használja.

A 'C' *opció* a tömörítéshez használatos; a 'rsh' az rsh használatához az ssh helyett. Ha a *távoli-könyvtár* elemet beírtad, a távoli gépnek ezt a könyvtárát állítod be.

Példák:

```
/#sh:onlyrsh.mx:r/linux/local
/#sh:joe@want.compression.edu:C/private
/#sh:joe@noncompressed.ssh.edu/private
```

Hálózati fájlrendszer

A Midnight Commander fájlrendszere hálózat alapú fájlrendszer, amely lehetővé teszi számodra azt, hogy távoli gépeken fájlokkal úgy dolgozhass, mintha azok a saját gépeden lennének. Ennek használatához a távoli gépnek futtatnia kell az mcserv(8) szerver programot.

A távoli géphez történő kapcsolódáshoz csak egy speciális nevű könyvtárba kell belépned, amelynek a neve a következő:

```
/#mc:[felhasználó@]machine[:port]/[távoli-könyvtár]
```

A *felhasználó*, *port* és a *távoli-könyvtár* elemek opcionálisak. Ha megadod a *felhasználó* elemet, akkor a Midnight Commander megpróbál a távoli gépre ilyen felhasználói névvel belépni, egyébként pedig a belépett felhasználó nevét használja.

A *port* elemet akkor használható, ha a távoli gép speciális portot használ (lásd az mcserv(8) man oldalt a további portokkal kapcsolatos információkért); végül, ha a *távoli-könyvtár* elem meg van adva, a távoli gép megadott könyvtárára vált át.

Például:

```
/#mc:ftp.nucleu.unam.mx/linux/local
/#mc:joe@foo.edu:11321/private
```

Törlés visszaállítása

(csak ext2; second extended filesystem)

Linux rendszereken, ha azt válaszolod a konfigurálásakor, hogy használni akarod az ext2fs törlés visszavonás lehetőségét, akkor lehetőséged lesz a törlés művelet visszavonására. A Törlés visszaállítása funkció csak ext2 fájlrendszeren végezhető el. A Törlés visszaállítása csak csatlakozó eszköz az ext2fs library-hoz: helyrehozza az összes törölt fájlnevet az ext2fs-en, megjeleníti őket és a kiválasztott fájlokat a kiteszi a megadott partícióra.

Ezen fájlrendszer használatához abba a speciális fájlrendszerbe kell belépned, amely "/#undel" meghatározással kezdődik, és annak az aktuális fájlrendszernek a nevét tartalmazza, ahol a visszaállítani kívánt file található.

Például, ha a törölt fájlokat az első scsi lemez második partícióján szeretnénk visszaállítani, akkor a következő elérési utat kell megadnunk:

```
/#undel:sda2
```

Persze várakozni kell, amíg az undelfs a szükséges információkat beolvassa, a fájl böngészés megkezdése előtt.

Színek

A Midnight Commander megpróbálja megállapítani azt, hogy a terminál amelyet használsz, támogatja-e a színhasználatot a terminál adatbázis és a terminál név segítségével. Néha ez összezavarodhat, ezért előfordulhat, hogy neked kell megmondanod azt, hogy színes, vagy színtelen módot használjon a -c illetve a -b kiegészítéssel.

Ha a programot a Slang képernyő kezelővel fordították az ncurses helyett, szintén le fogja ellenőrizni a **COLORTERM** változó értékét, ha be van állítva, ez olyan hatású, mintha a -c flaggal indítottál volna.

Magadhatod azt a terminálnak, hogy mindig a színes módot használja a Colors részben *color_terminals* változónál az indító fájlban. Így a terminál színtámogatásának vizsgálatát a Midnight Commander nem végzi el. Például:

```
[Colors]
color_terminals=linux,xterm
color_terminals=terminal-name1,terminal-name2...
```

A program mindkét opcióval fordítható (ncurses és slang). Az ncurses nem jelent feltétlenül színes üzemmódot; csak a terminál adatbázist használja.

A Midnight Commander lehetőséget nyújt az alapértelmezett színek beállítására. Jelenleg a színek a **MC_COLOR_TABLE** környezeti változóban, vagy a Colors részben definiálhatók az indító fájlban.

Az alapértelmezett színtérképet a Colors rész a *base_color* változójából olvassa ki. Megadhatasz ettől eltérő színtérképet is, a terminál nevének kulcsszóként való használatával. Példa:

```
[Colors]
base_color=
xterm=menu=magenta:marked=,magenta:marksselect=,red
```

A színmeghatározás formátuma:

```
<kulcsszó>=<előtérszín>,<háttérszín>:<kulcsszó>= ...
```

A színek opcionálisak, a kulcsszavak a következők: normal, selected, marked, marksselect, errors, input, reverse, gauge; A menü színek: menu, menusel, menuhot, menuhotsel; A dialog színek: dnormal, dfocus, dhotnormal, dhotfocus; Súgó színek: helpnormal, helpitalic, helpbold, helplink, help-slink; Fájlnéző színek: viewunderline; Speciális kijelölés színei: executable, directory, link, stalelink, device, special, core; Szerkesztő színei: editnormal, editbold, editmarked.

input meghatározza a beviteli sorok színét a dialogus ablakora vonatkozóan.

gauge meghatározza a folyamat-mutató sáv (gauge) kitöltött részének, amely pl. azt mutatja, hogy a fájl másolásakor annak hány százaléka másolódott már át a grafikus megjelenítésben.

A dialógus ablakok a következő színeket használják: *dnormal* a normál szöveghez, *dfocus* a jelenleg kiválasztott szövegelemekhez, *dhotnormal* a gyorsbillentyűk színei, amelyek eltérnek a normál szöveg színétől, aholis a *dhotfocus* színt használjuk a jelenleg kiválasztott komponensekhez.

A menük azonos sémát használnak a menu, menusel, menuhot és a menuhotsel részeknél.

A súgó a következő színeket használja: *helpnormal* a normál szöveghez, *helpitalic* ahhoz a szöveghez, amelyet dőlt betűvel szeretnénk nyomtatékosítani akarunk a manualban, *helpbold* ahhoz a szöveghez, amelyet félkövérrel szeretnénk nyomtatékosítani a man oldalon, *helplink*-et a nem kiválasztott hyperlinkekhez használjuk és a *helpslink*-et a kiválasztott hyperlinkekhez.

A kiemelés színei azt határozzák meg, a fájlok hogyan jelenjenek meg akkor, ha a kiemelés engedélyezve van (lásd a Megjelenés részt). *directory* a könyvtárakhoz, és a könyvtárak szimbolikus

linkeihez használatos; *executable* a futtatható fájlokhoz; *link* a szimbolikus linkekhez, amelyek még létezőek, és nem könyvtárra mutató linkek; *stalelink* az elvesztett szimbolikus linkekhez; *device* - karakter és blokk eszközkökhöz; *special* a speciális fájlokhoz, mint pl.FIFO-k és az IPC socket-ek; *core* a core fájlokhoz.

A megjeleníthető színek: black (fekete), gray (szürke), red (piros), brightred (világospiros), green (zöld), brightgreen (világoszöld), brown (barna), yellow (sárga), blue (kék), brightblue (világoskék), magenta (bíborvörös), brightmagenta (világos bíborvörös), cyan, brightcyan (világos zöldeskék), lightgray (világosszürke) és a white (fehér). Van külön speciális kulcsszó az átlátszó háttérhez. Ez a 'default' (alapértelmezett). Csak a 'default'-ot tudod háttérszínként használni.

Példa:

[Colors]

base_color=normal=white,default:marked=magenta,default

Speciális Beállítások

A legtöbb Midnight Commander beállítás a menüből is elérhető. Ám van néhány beállítás, ami csak a setup fájl szerkesztésével állítható be.

Ezeket a változókat az `~/mc/ini` fájlban állíthatod be:

clear_before_exec

Alapértelmezésben a Midnight Commander törli a képernyőt, mielőtt futtatna egy parancsot. Ha a parancs kimenetét a képernyő alján szeretnéd látni, az `~/mc.ini` fájlban javítsd ki a *clear_before_exec* értékét 0-ra.

confirm_view_dir

Ha lenyomod az F3 gombot a könyvtár felett állva, normálisan a MC belép a könyvtárba. Ha ez a flag 1-re van állítva, akkor az MC kijelölt fájlok esetén megerősítő kérdést fog feltenni, mielőtt könyvtárat váltana.

ftpfs_retry_seconds

Ez az érték az a szám, amely megadja azt, hogy Commander mennyit várjon mielőtt megpróbál újra kapcsolódni az ftp szerverre, elutasítás esetén. Ha az érték nulla, akkor nem próbálkozik újra a kapcsolatteremtéssel.

ftpfs_use_passive_connections.

Ez az opció alapesetben ki van kapcsolva. Ez teszi az ftpfs kódot használhatóvá passzív megnyitás módúvá a letöltött fájlknál. Ezt akkor használják, ha csomagszűrő routert használnak. Ez az opció csak akkor működik, ha a nem használsz ftp proxy-t.

max_dirt_limit

Meghatározza azt, hogy hány képernyőfrissítést tudjon átlépni a Belső fájlnéző. Normálisan ez az érték nem meghatározott, mivel a kód automatikusan módosítja a képfrissítés sebességét, ha túl gyorsan ütöd le egymás után a billentyűket. Habár a nagyon lassú gépeken, vagy, ha nagy billentyűismétlési sebességet állítottunk, a nagy érték tudja megfelelően frissíteni a képernyőt. A legjobb az ha a *max_dirt_limit* értékét 10-re állítod, és ez az alapértelmezett érték.

mouse_move_pages

Vezérel akkor, amikor a panelben az egérrel legördítesz oldalanként, vagy sorról sorra.

mouse_move_pages_viewer

Vezérel akkor, amikor a panelben az egérrel legördítesz egy oldala oldalanként, vagy sorról sorra a Belső fájlnézőben.

old_esc_mode

Alapesetben a Midnight Commander az ESC gombot a gomb rendeltetésének megfelelően használja (Meta) (*old_esc_mode=0*), ha beállítod ezt az opciót, (*old_esc_mode=1*),

akkor az ESC gomb egy másodpercig vár, és, ha ilyenkor nem nyomsz le egy kiegészítő gombot, az ESC műveletet megszakító gombként fog működni (ESC ESC).

only_leading_plus_minus

speciálisan kezeli a '+', '-', '*' karaktereket a parancssorban (kiválasztás, kiválasztás megszüntetése, megfordítja a kiválasztást), de csak akkor, ha a parancssor üres. A parancssorban nem kell idézőjelek közé tenni. Amikor a parancssor nem üres, nem tudjuk megváltoztatni a kiválasztást.

panel_scroll_pages

Ha be van állítva (alapértelmezésben), a panel egy fél képernyőnyit fog fel-le gördülni, ha a kurzor eléri a panel végét, vagy elejét, egyébként csak egy fájlt fog legördíteni ilyenkor.

show_output_starts_shell

Ez a változó csak akkor működik, ha a subshell támogatást nem használod. Amikor a C-o billentyű kombinációt használod, visszalépsz a felhasználói képernyőre, ha "egy" a beállítás, akkor a shellt frissíted. Egyébként bármely gomb lenyomásával visszatérhetsz a Midnight Commander-hez.

torben_fj_mode

Ha ez a flag be van állítva, akkor a home és az end gombok kissé eltérően fognak működni a panelekben, a kiválasztást a panel első és utolsó fájljára mozgatja, s a következőképp működik: A home gombnál: Felmegy a középső sorra, ha lejjebb volt; egyébként a felső sor lép addig, amíg el nem éri a legfelső sort, ebben ez esetben ez lesz a panel első fájlja. Az end gomb működése hasonló: Lemegy a középső sorra, ha felette volt; egyébként a legalsó sorra lép addig, amíg el nem éri az utolsó fájl a panelben.

use_file_to_guess_type

Ha ez a változó be van állítva (alapértelmezésben) meg foja jelölni azt a fájl parancsot, amelyhez a Társításokban a fájl típusnál egyezőt talált.

xterm_mode

Ha ez a változó be van kapcsolva (alapértelmezésben ki van kapcsolva), akkor, amikor a fájlrendszert a Fa panelben böngészed, az automatikusan újraolvassa a másik panelt a kiválasztott könyvtárnak megfelelő tartalommal.

Terminál adatbázisok

A Midnight Commander lehetőséget nyújt a terminál adatbázis root jogok használata nélküli módosítására. A Midnight Commander a rendszer indító fájlban (az mc.lib fájl a Midnight Commander könyvtárában találjuk), vagy az ~/.mc/ini file "terminal:your-terminal-name" részében keres, és, a "terminal:general" rész minden sora tartalmazza azokat a billentyűzet szimbólumokat az egyenlőségjelet és a definiált szimbólumot követően, amelyeket te mag akarsz határozni. A \e speciális formátumot az escape és a ^x-t a control-x karakter megjelenítésére használhatod.

A látható billentyű szimbólumok:

f0-tól f20-ig Funkció billentyűk f0-f20

bs	backspace
home	home gomb
end	end gomb
up	kurzor fel gomb
down	kurzor le gomb
left	kurzor balra gomb
right	kurzor jobbra gomb
pgdn	page down gomb
pgup	page up gomb
insert	az insert karakter
delete	a delete karakter

complete a lezáró

Például ahhoz, hogy az insert gomb az Escape + [+ O + p-pel legyen azonos, az alábbiakat állítsd be az ini fájlban:

```
insert=\e[Op
```

A *complete* billentyű szimbólum megjeleníti az escape szekvenciát, amely a leállító folyamatot indítja el, az M-tab-bal indítható el, de definiálhatsz más gombokat is ugyanerre a folyamatra (azokon a billentyűzeteken, ahol valamelyik gomb nem használható).

Fájlok

A program minden ezzel kapcsolatos információt az MCHOME környezeti változóban tárol. Ha ezt a változót nem állítottuk be, akkor ez vissza fog állítódni a /usr könyvtárra.

/usr/share/mc/mc.hlp

A program súgó fájlja.

/usr/share/mc/mc.ext

Az alapértelmezett rendszerszintű kiterjesztés fájl.

~/mc/bindings

A felhasználó saját kiterjesztései, nézet beállítások és szerkesztési beállítások. Ezek felülbírálják a rendszerszintű fájl bejegyzéseit, ha van ilyen.

/usr/share/mc/mc.ini

Az alapértelmezett rendszerszintű Midnight Commander beállítás, amelyet csak akkor használ, ha a felhasználónak nincs saját *~/mc/ini* fájlja.

/usr/share/mc/mc.lib

A Midnight Commander globális beállításai. Az ebben a fájlban elvégzett beállítások minden felhasználó Midnight Commander-jére vonatkoznak, ez használható a site-globális terminál beállításaihoz.

~/mc/ini

A felhasználó saját beállításai. Ha ez a fájl elérhető, akkor a beállítások ebből a fájlból olvasódnak be a rendszerszintű indító fájl helyett.

/usr/share/mc/mc.hint

Ez a fájl tartalmazza a program által megjelenített útmutatásokat (cookie-kat).

/usr/share/mc/mc.menu

Ez a fájl azonos a rendszerszintű alkalmazás menüvel.

~/mc/menu

A felhasználó saját alkalmazás menüje. Ha ez a fájl elérhető a rendszerszintű alkalmazás menü helyett ezt fogja használni.

~/mc/Tree

A könyvtárlista a Könyvtárfa és a Fa nézethez. Minden sor egy bejegyzés. Minden sor perjellel kezdik a teljes könyvtár neveknél. A sorok egy számmal kezdődnek, amik azonosak az előző könyvtáréval. Ha ezt a fájlt el akarod készíteni a következő parancsot használd:

```
find / -type d -print | sort > ~/mc/Tree"
```

Normálisan nincs erre szükséged, mert a Midnight Commander automatikusan frissíti ezt.

./mc.menu

Helyi felhasználó által definiált menü. Ha ez a fájl létezik, ezt használja a home, vagy rendszerszintű alkalmazás menü helyett.

A Midnight Commander frissítése

A program legutolsó verzióját az ftp.nuclecu.unam.mx címen a /linux/local könyvtárban található meg, Európából pedig a sunsite.mff.cuni.cz címen a /GNU/mc könyvtárban és az ftp.teuto.de címen az /lmb/mc könyvtárban.

Lásd még...

ed(1), gpm(1), mcserv(8), terminfo(1), view(1), sh(1), bash(1), tcsh(1), zsh(1).

A Midnight Commander World Wide Web oldalának címe a következő:

<http://www.ibiblio.org/mc/>

Szerzők

Miguel de Icaza (miguel@roxanne.nuclecu.unam.mx), Janne Kukonlehto (jtklehto@paju.oulu.fi), Radek Doulik (rodo@ucw.cz), Fred Leeflang (fredl@nebula.ow.org), Dugan Porter (dugan@b011.eunet.es), Jakub Jelinek (jj@sunsite.mff.cuni.cz), Ching Hui (mr854307@cs.nthu.edu.tw), Andrej Borsenkow (borsenkow.msk@sni.de), Norbert Warmuth (nwar-muth@privat.circular.de), Mauricio Plaza (mok@roxanne.nuclecu.unam.mx), Paul Sheer (psheer@icon.co.za) and Pavel Machek (pavel@ucw.cz) are the developers of this package; Alessandro Rubini (rubini@ipvvis.unipv.it) has been especially helpful debugging and enhancing the program's mouse support, John Davis (davis@space.mit.edu) also made his S-Lang library available to us under the GPL and answered my questions about it, and the following people have contributed code and many bug fixes (in alphabetical order):

Adam Tla/lka (atlka@sunrise.pg.gda.pl), alex@bcs.zp.ua (Alex I. Tkachenko), Antonio Palama, DOS port (palama@posso.dm.unipi.it), Erwin van Eijk (wabbit@corner.iaf.nl), Gerd Knorr (kraxel@cs.tu-berlin.de), Jean-Daniel Luiset (luiset@cih.hcuge.ch), Jon Stevens (root@dolphin.csudh.edu), Juan Francisco Grigera, Win32 port (j-grigera@usa.net), Juan Jose Ciarlante (jjciarla@raiz.uncu.edu.ar), Ilya Rybkin (rybkin@rouge.phys.lsu.edu), Marcelo Roccasalva (mfroc-cas@raiz.uncu.edu.ar), Massimo Fontanelli (MC8737@mclink.it), Pavel Roskin (proski@gnu.org), Sergey Ya. Korshunoff (root@seyko.msk.su), Thomas Pundt (pundtt@math.uni-muenster.de), Timur Bakeyev (timur@goff.comtat.kazan.su), Tomasz Cholewo (tjchol01@mecca.spd.louisville.edu), Torben Fjeringstad (torben.fjeringstad@uni-c.dk), Vadim Sinolitis (vvs@nsrd.npi.msu.su) and Wim Osterholt (wim@djo.wtm.tudelft.nl).

Hibák bejelentése

Nézd meg a disztribúció TODO fájlat, hogy megtudhasd, milyen teendők vannak még vissza.

Ha a programmal kapcsolatos problémád van, akkor azt küld el az alábbi levélcímre: mc-devel@gnome.org.

Gondoskodj arról, hogy tartalmazza a hiba minél pontosabb meghatározását, a futtatott program verziószámát (az mc -V parancs meg fogja jeleníttetni ezt), az operációs rendszert, amin futtatod a programot amikor az összeomlott, méltányolni fogjuk a részletes leírást.